ಮೈಸೂರು ವಿಧಾನಸಭೆ

MYSORE LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, 7th March 1969

The House met in the Assembly Chamber, Vidhana Soudha, Bangalore, at Nine of the Clock.

MR. SPEAKER (Sri S. D. KOTHAVALE) in the Chair.

Budget estimates for 1968-69—Demands for grants

Demand Nos: 6, 29, 30, 30A, 30B, 31, 31A, 32, 43, 45, 46, 47, 48 and 50.

(Debate Continued)

Sri H. N. NANJE GOWDA (Arkalgud).—I would like to suggest something to the Hon. Chief Minister because I have moved a motion also. ಈ ಸಭೆಯುಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರ ಫೀಲಿಂಗ್ ನೋಡಿದರೆ 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಯರ್ ಮಾರ್ಕ್ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುವ ಹಾಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ್‌ರವರು ಒಂದು ಬಿಲ್‌ನ್ನೂ ಕ[illegible] ಕೊಟ್ಟಿದಾರೆ.

Sri K. PUTTASWAMY (Minister for Law, Labour and Parli[illegible]amentary Affairs):—He has spoken.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಸಚಿವರು [illegible]ಟ್ಟಾಗಬೇಕಾದ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—Sri Nanje Gowda may please be brief.

Sri K. PUTTASWAMY.—We must follow some procedure.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—I have got the right of reply. I cannot be snubbed like that by the minister for Parliamentary Affairs. I have got the privilege to reply on my motion. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್‌ರವರು ಒಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ ಅದು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

Mr. SPEAKER.—I request him to be brief.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಅನ್‌ಅಥರೈಸ್ಡ್ ಆಕ್ಯುಪೇಷನ್ [illegible]ರೆಗ್ಯುಲರೈಸ್ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ 1 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತದೆ [illegible]ಹಿಂದೆ ಮಾನ್ಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅರಿಯರ್ಸ್ ಕ[illegible] ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್,

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ)

ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೆವಿಯಿಂದ ಎರಡೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇನ್ನು ಉಳಿದ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಿಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈಗ ಹದಿಮೂರುವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನು ಹದಿನಾರುವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಈ ಹಣವನ್ನು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನಾನು ನನ್ನ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ (ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಶಾಖೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು)—ಸ್ವಾಮಿ ಎರಡು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ನಂಬರ್ ಎರಡರಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಕಟ್ ಮೋಷನ್‌ಗಳು ಬಂದು, ಈ ಸದನದ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ 74,210 ಚದುರ ಮೈಲಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಸುಮಾರು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ನಾವು 38,117 ಮೈಲಿ ಉದ್ದದಷ್ಟು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಾರೀಕು 31-3-1968ರ ದಾಖಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ನಾವು ಅಳತೆ ಮಾಡಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಸುಮಾರು ಚದುರ ಮೈಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ನಾವು 0.50 ಅಷ್ಟು ಉದ್ದದ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದು 1957 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 0. 36 ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಇತ್ತು. ಕೇವಲ ಕಳೆದ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದೀಚೆಗೆ ನಾವು 0.14 ಮೈಲಿಯಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಂದರೆ ಅಷ್ಟು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಕೈಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ನೂರು ಅಡಿ ಲೀನಿಯರ್ ವಾಟರ್‌ವೇಯನ್ನು ಒಂದು ಅಳತೆಗೋಲನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 1957 ರಲ್ಲಿ 232 ಸೇತುವೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಇದ್ದವು. ಅವು ತಾರೀಕು 1–4–168ಕ್ಕೆ 474 ಸೇತುವೆಗಳಾಗಿವೆ. ಇಷ್ಟು ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದೆ. ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ಮೊದಲು ಇದ್ದ ಸೇತುವೆಗಳ ಎರಡುಪಟ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದೇವೆಂದಹಾಗಾಯಿತು. ಇಷ್ಟು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಾವು ಕಳೆದ 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಏನು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿತ್ತೋ ಅದರ ಎರಡರಷ್ಟನ್ನು ನಾವು ಕೇವಲ 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಈ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಚದರ ಮೈಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ 1.40 ಮೈಲಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು 1.50 ರಷ್ಟು ಮುಂದೆ ಹೋಗಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು [illegible]ಳುತ್ತಾ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳೂ ಬಹಳ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ [illegible] ಆರೀತಿಯಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ಸಾಹಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ, ಅಂಥ ಹೇ[illegible]ಳುವುದಕ್ಕೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಉತ್ತಮಪಡಿಸ[illegible]ರುತ್ತವೆ, ಹ[illegible]ಹೊಣೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೇಲೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು [illegible] ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅ[illegible] ಆಸೆ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗ[illegible]ಳು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಹಣದ ಮಿತಿ—ಇಕ್ಕಟ್ಟು ಇರುವುದರಿಂದ ಇದರ ಸಾಧನ[illegible]ಯನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ[illegible] ಆ ಮನೋಭಾವನೆ ಇದೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಾದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ[illegible]ವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ 38,117 ಮೈಲಿ ಉದ್ದದ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಖಾತೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸೇರಿರತಕ್ಕದ್ದು 27,624 ಮೈಲಿ. ತಾಲ್ಲೂಕ್‌ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಸೇರಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಯ ಉದ್ದ 8900 ಮೈಲಿ. 1,590 ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಉದ್ದದ ರಸ್ತೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದು. 1961ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಇಂಡಿಯಾ[illegible]ದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಇಂಜನಿಯರುಗಳೂ ಬೊಂಬಾಯಿನಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿ ಇನ್ನು 20 [illegible]ಗಳೊಳಗಾಗಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರ ಪ್ರಕಾರ 1961—[illegible]ರ ವೇಳೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯ[illegible]ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದೆ. 1981ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ನಾವು ಸುಮಾರು 42,565 ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಉದ್ದದ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಹೊಸ[illegible]ರ್ಮಾಣಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ 4—5 ದರ್ಜೆಯ ರಸ್ತೆಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತವೆ. ಅವು[illegible]ಕೆ ಹಂತದ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯದು ನ್ಯಾಷನಲ್

ಹೈವೆ—ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಇದ್ದದ್ದು 818 ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಉದ್ದದ ರಸ್ತೆಮಾತ್ರ ಇತ್ತು. ಇದನ್ನು 1981ನೇ ಸಾಲಿನ ಹೊತ್ತಿಗೆ 2481 ಮೈಲಿಗಳಿಗೆ ಏರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಎಷ್ಟು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇ ನಮಲ್ಲಿನ್ನೂ ಆಗಬೇಕಾದ್ದಿದೆ ಹಾಗೆ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನಾವು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಹೈವೇಗಳಿವೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ಟೇಟ್‌ಹೈವೇ ರೋಡ್ 4,158 ಮೈಲಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಅದನ್ನು ನಾವು 1981ರ ವೇಳೆಗೆ 4,412 ಮೈಲಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಮೇಜರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ರೋಡುಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೇಜರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ರಸ್ತೆಗಳು ಹಾಲಿ 8,687 ಮೈಲಿಗಳ ಉದ್ದದಷ್ಟು ರಸ್ತೆ ಇತ್ತು. ಅದನ್ನು ಈ 11 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 9,600 ಮೈಲಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ರಸ್ತೆಗಳೆಂದರೆ ಅವು ಇತರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ರೋಡ್ಸ್ ಅದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಇದ್ದದ್ದು 5,718 ಮೈಲಿ. ಅದನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ 12,125 ಮೈಲಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಾದಮೇಲೆ ಇನ್ನು ವಿಲೇಜ್ ರೋಡ್ಸ್ ಮತ್ತು ವಿಲೇಜ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ರೋಡ್ಸ್‌ಗಳು 17,736 ಮೈಲಿ ಇದ್ದ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು 13,960 ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಯನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನು ಬರಲಿರುವ 11 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇದೇ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಒಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಅದು ಬಹಳ ಅಗತ್ಯವಾದ ವಿಚಾರವು ಹೌದು, ಸರ್ಕಾರದವರು ಇನ್ನು 11 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ರಸ್ತೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಮುಗಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಟಪಕ್ಷ 280 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಾವು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಹಿಂದೆಗೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ನಾವು ಈ ಬಾಬಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದೇವೆ ಅನ್ನುವುದಾದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ತಪ್ಪಲ್ಲ—ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಹಣದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಹಿಂದಕ್ಕಿಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಖಾಸಗೀ ಜನರು ಹಾಗೂ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡುಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ಅದರ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಪ್ರವಾಸ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಪತ್ರ ಮುಖೇನ ರಸ್ತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದು ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಅಧೀನದಲ್ಲಿಯೋ ಅಥವಾ ವಿಲೇಜ್ ಪಂಚಾಯತಿ ಅಧೀನದಲ್ಲಿಯೋ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಖಾತೆಗೆ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಮತ್ತು ಆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅವರಿಂದ ಮೆನ್‌ಟೆನ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಿಂದಲೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿಗಳು ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ನನ್ನ ಉದ್ದೇಶವಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇಲ್ಲ. ಇವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿಲಾಷೆ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು 13 ಸಾವಿರ ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ಹಿಂದೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಂಥ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವ 13 ಸಹಸ್ರ ಮೈಲಿಗಳಷ್ಟು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದುರಸ್ತುಮಾಡಿ ವಾಹನ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಕೂಡ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ದುರಸ್ತು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಅನಂತರ ಹೊಸದಾಗಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಈಗ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಬಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮುಂದೆ ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತ ನಿವಾರಣೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಾಗ ಸುಮಾರು 7–8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳ ದುರಸ್ತು, ಜೊತೆಗೆ ವಿಲೇಜ್ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿರುವ ಕಡೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಿವೆ. ಈಗ ವಿಲೇಜ್ ರಸ್ತೆಗಳಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈಬಿಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ)

ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅವನ್ನು ನಡು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಬಂದ ಹಣ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೇ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಧೋರಣೆ ಸರ್ಕಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಕಂದಾಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೋ ಅಷ್ಟೂ ಹಣವನ್ನು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡೋಣವೆಂಬ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಈ ಹಣವನ್ನು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ದುರಸ್ತು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇದೇ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿ, ನಮ್ಮ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಆಫೀಸರ್ಸ್‌ಗೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಕೇವಲ 4–6 ಮೈಲಿಗಳ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಸುಮಾರು 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರೆಗೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಹಾಕಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾಲ್ಕಾರು ದರ್ಜೆಯ ರಸ್ತೆಗಳಿವೆ. ನ್ಯಾಷನಲ್.ಹೈವೇಸ್, ಸ್ಟೇಟ್ ಹೈವೇಸ್, ಮೇಜರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ರೋಡ್ಸ್, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ರೋಡ್ಸ್, ವಿಲೇಜ್ ಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್ ರೋಡ್ಸ್ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರೈತರ ಗಾಡಿಗಳ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆ ಅವುಗಳಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು, ಅವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಟ್ಟವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಒಮ್ಮೆ ಒಮ್ಮೆ ಅನೇಕರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬೆಳೆದಂಥ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಲಾರಿಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಸಂಚಾರಕ್ಕೂ ಸಹ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಾರದು. ಇವನ್ನು ಗ್ರ್ಯಾವಲ್ ರೋಡ್‌ಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ.ಯವರಿಗೆ ವಹಿಸದೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ.ಯವರು ಅವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದೋ ಅಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ (ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ).—ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಒಂದು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಸಚಿವರ ಮೇಲೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೇರೆ ವಿಚಾರ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಏನೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಆ ಒಂದು ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆ ಇನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗದೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಶಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದು ತಿಳಿಯಿತು.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—It is a serious matter.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ತಾವು ಇನ್ನೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರು ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಆರೋಪಣೆ ಇದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾವ ರೂಲ್ ಬ್ರೀಚ್ ಆಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿ. ತಾವು ನನ್ನ ಚೇಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದು ನೋಡಿ. ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡೋಣ.

Sri H. N. NANJE GOWDA.—When the Privilege motion is not decided or withdrawn, it amounts to that the Minister is not above board and it also amounts to "no-confidence" against that particular Minister. When such is the case, how can we depend on the statement of the Minister? When his very existence is in doubt and when he is not above board, what importance can we attach to his statement?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದರ ಮೇಲೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂದು ಸೂಚನೆ ಬಂತು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ನಾನು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಲು ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಆಪಾದನೆಯಿಂದ ಮೊದಲು ಮುಕ್ತರಾಗಲಿ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಅವರಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರಾಗಲೀ ಇದನ್ನು ವಿತ್‌ಡ್ರಾ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನನ್ನ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಂದಂಥ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರ ಮೋಷನ್ನಿಗೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. I shall verify and give my Ruling, if necessary.

9-30 A.M.

Sri S. SIVAPPA (Sravanabelgola).—Sir, Hon'ble Member Sri L. Srikantiah had tabled a privilege motion and the Hon'ble Chair has not given ruling on that. Now, Hon'ble Member Sri Vatal Nagaraj has raised a relevant point that unless a ruling is given on the privilege motion of Sri L. Srikantiah, the Hon'ble Minister for Public Works could not reply or make any statement, as the very bona fide of the hon. Minister is in question, and he is not obsolved of the charges made against him. Hon. Member Sri Nagaraj wants to know whether that privilege motion has been disallowed and if not, why a ruling has not been given so far and all that.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರು ಒಂದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಶನ್ ಮೂವ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಸೆಕ್ರೆಟೆರಿಯೇಟಿನಿಂದ ಬಂದ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ, ಅವರು ಅದರ ಮೇಲೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಬೇಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅದು ಸರಿಯೋ ತಪ್ಪೋ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು. ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಿ, ಅಂದರೆ ನಾನು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಏನೂ ಸಂಶಯ ಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY (Chicknaikanahalli).—Sir, it is a matter which happened during the last session.

Mr. SPEAKER.—I shall find out. If hon. Member Sri Srikantiah wants a ruling on that, I shall give it immediately.

Sri C. K. RAJAIAH SHETTY.—Sir, giving a ruling after such a long time, does not bear, out any facts.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ರೂಲಿಂಗ್ ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

Sri G. DUGGAPPA.—The hon. Member Sri L. Srikantiah had made serious allegations against the particular Hon. Minister and he had also moved a privilege motion to that effect.

Mr. SPEAKER.—The Hon. Minister need not make any reference to the subject matter of that privilege motion in his reply. He may now proceed with his reply.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ (ಸಾಗರ).—ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಿಚಾರ, ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರ ಪ್ರಿವಿಲೆಜ್ ಮೋಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದು, ನಾವು ಚಾರ್ಜಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಮೂವ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂದು. ಒಬ್ಬರು ಚಾರ್ಜಸ್ ಮಾಡಿದ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಅದು ಎಸ್ಟ್ಯಾಬ್ಲಿಷ್ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. A person is not

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸ)

supposed to be guilty unless the charges are established against him. Unless the charges are established, he is presumed to be innocent. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳತಕ್ಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇದೆ. ಸದಸ್ಯರು ಏನೇನು ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಡಬೇಕು.

Sri G. DUGGAPPA.--Sir, the Hon. Minister may reply to any points that were raised during disscussion on the demands for grants but not refer any matter raised by privilege motion tabled by hon. Member Sri L. Srikantiah.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರ ಅಥವಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೇಲೆ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಸೂಚಿಸದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಅವರಿಗೆ ಡಿಸ್‌ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಷನ್ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಬ್ರೀಚ್ ಆಫ್ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಎಂದು ನೋಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯದು ಏನೆಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಮೆಂಬರ್, ಒಬ್ಬ ಮೆಂಬರ್ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ಸೂಚಿಸಿದರೆಂದರೆ, ಅಂಥ ಮಂತ್ರಿ ಅಥವಾ ಮೆಂಬರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಡಿಸ್‌ಕ್ವಾಲಿಫಿಕೇಶನ್ ಆಗುವುದಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ರೂಲಿಂಗ್.

Sri K. H. PATIL (Hubli).—I raise to a point of order, Sir. With great respect I submit to the Hon. Chair in regard to the decision that has been given by the Hon. Chair just now. But at the same time, if I have correctly understood the ruling of the Hon. Chair, *i.e.*, that every hon. Member or Hon. Minister is entitled to have his say.........

Sri K. H. SRINIVAS.—Sir, there cannot be any point of order on the ruling given by the Hon. Chair.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ರೂಲಿಂಗ್ ಮೇಲೆ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಕೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸದಸ್ಯರು ಕ್ಲಾರಿಫೀಕೇಶನ್ ಕೇಳಬಹುದು, ರೂಲಿಂಗ್ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳಬಾರದು.

Sri K. H. PATIL.—Sir, I have not said so. I want to know why this pre-judgment system is imposed in this House. Have I said that? I only stated that with great respect I submit to the Chair that if I have correctly understood the ruling, it is said, that every Hon. Minister or every hon. Member is entitled to have his say in his capacity as a Member or a Minister. But here the question is, when a privilege motion has been moved against a particular Hon. Minister, I feel, that particular Hon. Minister, for the purpose of that privilege motion, comes in the category of accused. Whether I am right in saying this or not, but it is my opinion and feeling, that the Hon. Chair may consider whetheer he could be permitted to make any statement. Therefore, my submission is that he should not impose his right as Minister. A Committee of Privileges is provided for holding an enquiry and deciding whether a breach of privilege is committed. The Speaker is invested with certain powers cannot be curtailed by the statement that is to be made in the capacity as Minister by using the post of Ministership. I think the Speaker's ruling is governed by the statement I have made. If the hon. Minister is not guilty, why should he try to make a statement early. A time will come when he can defend

himself. If he does his statement in reply to the breach of privilege motion, it is rather a very peculiar position we are not here now to hear from him that statement; if he does, so many complications will arise. He will have an opportunity later at the appropriate time. We cannot all of a sudden come to the conclusion to punish him. There is ample scope to defend himself and make his statement. The valuable time of the House should not be taken in making a statement now.

Mr. SPEAKER.—There appears to be much misunderstanding. The Hon. Minister Sri Lakkappa is not replying to the breach of privilege motion. He is not saying anything in respect of that motion. Moreover that privilege motion is not before the House. I have not given my consent to it; it is at that stage. As I said earlier, I was told by the Secretary that Sri Srikantaiah was not interested in his breach of privilege motion and that he expected no ruling on it, though I have got my ruling ready.

When consent to the breach of privilege motion is not given and when that motion is not before the House there can be no question of anybody being an accused and anybody being a complainant. Even according to the fundamental proposition of the criminal law, an accused person is presumed to be innocent until it is proved that he is guilty. Therefore, if any breach of privilege motion is brought against any Minister or Member, it does not work as a disqualification on the concerned Minister or Member and does not preclude him from functioning as such. I wish to reiterate again that the breach of privilege motion is not before the House and that Sri Srikantiah wants no ruling. I do not hesitate to give a ruling but it is his right to say that he does not press the matter. When he is not interested in pursuing his motion, I think this matter should stop here.

The Hon. Minister is speaking in reply to the debates and not in reply to any breach of privilege motion. The Hon. Minister may continue his reply.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ ನಾನು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ರಸ್ತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ.
....

Sri AZEEZ SAIT (Narasimharaja).—I have a point of order.

Sri V. N. PATIL (Humnabad).—I have a submission.

Mr. SPEAKER.—Sri Patil may please sit down. The Member has to respect the Chair. Mr. Azeez Sait also should not comment on the ruling of the Chair.

Sri V. N. PATIL.—I have no submission on the ruling of the Chair. There is a misapprehension and misunderstanding of the situation. I am not going to challenge the ruling of the Chair. When the Chair is seized of a matter, the Chair cannot be a split personality. The Chair is one personality. That being so, when once the Chair is seized of the matter, the Chair cannot function in a dual capacity. The Chair's ruling is still reserved. It is held in abeyance. Pending a decision on the motion, the Minister is not cleared of the charges

(SRI V. N. PATIL)

made against him. When the Chair is seized of the matter, in all fairness, the Chair should give a ruling.

Mr. SPEAKER.—If Sri Srikantiah requests for a ruling, I shall certainly give it. The absence of a ruling does not prevent the Hon. Minister from functioning as such.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೈ ಬಿಡಬೇಕು ಎನ್ನುತಕ್ಕಂಥ ಉದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಹ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು........

Sri AZEEZ SAIT.—I rise to a point of order.

Mr. SPEAKER.—Under what rule ?

Sri AZEEZ SAIT.—The privilege motion was tabled by Sri Srikantiah in this House. You were good enough to say that you would give a ruling on it. If Sri Srikantiah has intimated that he is not interested in his motion, it is only in a private talk between the Secretary and himself outside this House; and on that private talk the hon. Speaker cannot presume that the hon. Member Srikantiah is not very much interested in his motion. A presumption should not be drawn on what has transpired in your Chamber and outside this House. The House is seized of the matter and the Hon. Speaker has to discharge the duty cast him, that is, to give his ruling in this House. Even in case Sri Srikantiah is not interested in your giving a ruling, he must say in this House that he has become a friend of Sri Lakkappa, that they have arrived at an understanding in good humour. We cannot be in the dark. He must say in this House that he is not interested in the motion. As we all know, the matter was discussed at great length in this House. Now if the Hon. Minister has to reply to the debate raised by the hon. Members, he has to reply only to the questions raised in the debate on the Demand. He cannot touch on the Privilege Motion which is not before the House. ನಮಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಅಸತ್ಯ, ಅಧರ್ಮ ಮಾಡಬೇಡಿ.

Mr. SPEAKER.—I do not need the advice of the Hon. Member.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ನಮ್ಮನ್ನು ನೀವು ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಹುಡುಗರ ಹಾಗೆ ಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ನಂಜಪ್ಪ (ಶಾಂತಿನಗರ).—ಸಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಇವತ್ತು ನೀವು ಜನರಿಗೆ ಹೆಂಡ ಕುಡಿಸಿ ಗೆದ್ದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮೊಗಲಾಯಿರ ದರ್ಬಾರ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿ ಇಲ್ಲ, ಒಂದು ನೀತಿ ಇಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮಂತೆ ನಮಗೂ ಮಾತನಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ (ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ್).—ಸ್ವಾಮಿ, ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಅದನ್ನು ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಿಂದ ತೆಗೆಸಬೇಕು, ಪೇಪರ್‌ನವರಿಗೂ ಸಹ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ನಮಗಿರುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಅಧಿಕಾರ ನಮಗೆ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಿಂದ ತೆಗೆಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್ ಸೇಟ್.—ಇದು ಏನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲ. ಅನ್ಯಾಯ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಬೇಕು, ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು.

(ಗಲಾಟೆ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎಲ್ಲರೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

†ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ರಾಮಣ್ಣ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ತಾವು ಅವರಿಗೇ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ನಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರು ಹೆಂಡ ಕುಡಿಸಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಟ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಸದಸ್ಯರ ಘನತೆಗೆ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಚ್ಯುತಿ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಶಬ್ದವನ್ನು ಅವರು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಅದು ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಅವರು ಸತ್ಯವಾದ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡ ಕುಡಿಸಿರುವುದು ಸತ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿ. ಆದಕಾರಣ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಿಂದ ತೆಗೆಸಿ ಹಾಕಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ (ಹೊಸಕೋಟೆ).—ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಟ್ ಅವರು ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದ ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಟ್.—ಒಂದು ನಯಾಪೈಸೆಯನ್ನು ಯಾರಿಂದಲೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಿದರೆ ನಾನು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನನ್ನ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಟ್ ಅವರು ಲಂಚ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂಬ ಗುರುತರವಾದ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಚನ್ನಯ್ಯನವರೇ, ತಾವು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೂಡುವಂತೆ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ (ಕೃಷ್ಣರಾಜ).—ಇಲ್ಲಿ ಏನು ತೋಚುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ, ನಾನು ಏನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಭಾವನೆ ಆ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ತಾವು ಆ ರೀತಿ ತಪ್ಪನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಅವರ ಕಡೆಗೆ ಸಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ತಾವು ಎರಡು ಕಡೆಯವರನ್ನೂ ಒಂದೇ ರೀತಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮನ್ನಣೆ ಕೊಡುತ್ತೀರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ನಮಗೂ ಕೊಡಬೇಕು. ತಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮೇಲೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ. ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಗೌರವ ಇದೆ. ನಾನು ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆಂಬುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್ ಅವರು ನಮ್ಮ ಕಡೆಯವರು ರೂಲ್ ಬಿಟ್ಟು ಮಾತನಾಡತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರಿನ್ನೂ ಚಿಕ್ಕ ಹುಡುಗರು.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಚುರ್ಚಿಹಾಳ್‌ಮಠ್ (ಮುಂಡರಗಿ).—ವಾಟಾಳ್ ನಾಗರಾಜ್ ಮತ್ತು ಅಜೀಜ್‌ಸೇಟ್ ಅವರು ಆ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ನಮ್ಮ ಕಡೆಯವರು ರೂಲ್ ಬಿಟ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿಯೂ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಯಾರಾದರೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಸವಿನಯ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ, ಆ ವಿಷಯ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗಬಾರದು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರಬಾರದು. ಆ ರೀತಿಯಾದರೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಗಲಾಟೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನೆನ್ನೆ ದಿನವೇ ಇವತ್ತು ಯಾರು ಯಾರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ವಾಗಿತ್ತು. ಅದರಂತೆ ರಿಪ್ಲೈ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾರಂಭವಾದಮೇಲೆ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ತಂದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರೆಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಆದರೂ

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ನಾನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೂ ಕೂಡ 40 ನಿಮಿಷಗಳಿಂದ ಒಬ್ಬರಾದ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಎಂದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಚನ್ನಯ್ಯನವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಯಾವ ರೀತಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ಬೇಕಾದರೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡೋಣ. ಆ ರೀತಿ ತಾವು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಇರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಚನ್ನಯ್ಯ.—ಇನ್ನೊಬ್ಬರನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ನಿಮಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ. ಈ ಮನೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಈ ಮನೆಯವರು ಆರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಸಹನೆ ಇರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆಯವರು ಸಹ ಅರ್ಧ ಘಂಟೆಯವರೆಗೆ ಆಕಡೆಯವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಏನೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ರೂಲಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟು ಭಾಷಣ ಮುಂದುವರೆಸಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀ ಅಜೀಜ್‌ಸೇಟ್ ಅವರು ಏನೇನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಓದಿ ಸಮಾಧಾನಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿ. ನಾವೇನು ನಾಲ್ಕನೇ ಕ್ಲಾಸ್‌ನ ಹುಡುಗರೇ ಎಂದು ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದರು. ನಾವು ಹುಡುಗರು ಅಲ್ಲ. ನಾವು ರೂಲ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಏನು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಏನೂ ತಂಟೆಯೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ ಕಡೆಯವರಿಗೆ, ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ, ಈ ಕಡೆಯವರಿಗೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆ ಮಾತನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಗದ್ದಲ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಯಾರಾದರು ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದು ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಮಾತ್ರ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಪೇಪರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾತನಾಡಿದ ವಿಷಯಗಳು ರೆಕಾರ್ಡ್ ಆಗಬಾರದು, ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರಬಾರದೆಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ರೀತಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇವೆ.

10-00 A.M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾ ಯಾರಾದರೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದು ನಿಂತುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಪರ್‌ಮಿಷನ್ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಕೂಡದು ಮತ್ತು ಅದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಗೂ ಹೋಗಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

I am questioning him? Who is he here? By virtue of his position of Chief Minister, he cannot be a dictator. He cannot dictate to anybody. I am requesting the Speaker because he alone is the custodian of the rights and privileges of the Members of this House. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಹೇಳಿದರೂ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಇನ್ನೂ ಮಾಡದೇ ಇರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ತಪ್ಪೇ? ದೇಶದ ಹಣ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಬೇಕಾದವರು ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ಇವರು ಹೇಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿದಿರುವಂತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಇದು ಮಹಾ ಪಾಪ. ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇದು ಡೆಮಾಕ್ರಸಿಯೋ?

Mr. SPEAKER.—I have heard all sections of the House. The hon. Member Sri Chennaiah, a senior Member of this House said that some sections of the House are under the impression that they have my

support. May I tell you with the permission of the House, all sections of the House irrespective of affiliations..........

Sri AZEEZ SAIT.—Slab system!
ಇದನ್ನು ಸತ್ಯವಾಗಿ ದೇವರ ಮುಂದೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ಬೇಕಾದರೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Mr. SPEAKER.—Is it proper?

Sri AZEEZ SAIT.—That is my very earnest opinion.

Mr. SPEAKER.—Let there be no impression that I am doing one thing to one section and another thing to another section.

Another thing that has happened here is rules which have been framed by the House are not observed. It is beyond dispute that if the proceedings of this House are to be conducted usefully and if the decorum and dignity of the House are to be maintained, the rules must be strictly obeyed. Otherwise, nothing can be done. I do not know what would be the reaction among the hon. Members if I were to point out how much of our time is spent usefully. Some times it happens that the time is not spent on the normal business and it becomes necessary to extend the time, and also sit in the morning. If we utilise the time properly no such thing will happen. I therefore request all hon. Members here to obey the rules in regulating the business of the House and the provisions of the Constitution in letter and spirit and I hope the hon. Members will co-operate with the Chair.

The Hon. Minister may continue his reply.

(The hon. Sri K. Lakkappa stood up to speak)

Sri H. N. NANJE GOWDA.—Sir, just to uphold the prestige and dignity of the House, I am raising a point of order.

It is the foremost duty of every member from the Chief Minister down to the last Member to humbly respect the Chair and not make any attempt to direct the Chair how it should act in the discharge of its duty. The Hon. Chief Minister in a way, and in the voice of a dictator said something just now. He cannot dictate terms to the Chair. This is my first submission.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ನಮ್ಮ ಹಿತವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ವಿನಯದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಆಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ನಾನು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿರುವ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆ ಸೂಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಸರಿಯಾದ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರನ್ನು ಪಯೋಗಿಸಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆಯೋ.....

Mr. SPEAKER.—That is not a point of order.

[*Interruptions*]

* * * *

Now the proceedings will start. I do not know whether we are having any dreams. This is not going to add to the prestige of the

---

***Not recorded as directed by the Chair.

(MR. SPEAKER)

House. Whatever is being said by this side or the other side, I construe, as a request to the Chair and not as dictation. This spate of point of orders should stop. A point of order is something very serious and sacred which should not be easily resorted to, to get a hearing. Then it becomes an abuse of the procedure. We have lost nearly one hour now without doing any business. Let us try to help ourselves and give a patient hearing to whoever speaks. Hon. Minister is giving reply to the debate. I think he is probably halfway. Let him complete his reply.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಿಂದ ಬಂದಂಥ ದುಡ್ಡು ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿಗೆ ಖರ್ಚಾಗಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಂದಾಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾ ಇರುವ ಎಲ್ಲ ಹಣವನ್ನೂ ಸಹ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೂ ಸಹ ಕೊಟ್ಟು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಡತಕ್ಕ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನೂ ಸಹ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಜನರಲ್ ಆಗಿ ಮಾತನಾಡಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕತ್ತರಿ ಪ್ರಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಂಗಳೂರಿನ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು. ಮಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಒಂದು ನೇರವಾದ ಹೈವೇ ಆಗಬೇಕು, ಸರ್ಕಾರದ ಕಡೆಯಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಆಗಬೇಕಾಗಿವೆ. ಈಗಾಗಲೇ 7–8 ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇ ಆಗಿ ಟ್ರೀಟ್ ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಪದೇ ಪದೇ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಂಗಳೂರು-ಹಾಸನ ರಸ್ತೆಯೂ ಕೂಡ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇ ಆಗಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ ಇದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಕಾರಣಗಳೂ ಇವೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ತಿಪಟೂರು, ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ, ಮಂಗಳೂರು, ಓರ್‌ಕ್ಯಾರೀಯಿಂಗ್ ರಸ್ತೆಗಳು ಇವನ್ನು ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ರಸ್ತೆಯನ್ನಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಹಾಸನ-ಮಂಗಳೂರು 105 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆ ವಿಶಾಲವಾದ ರಸ್ತೆಯಾಗಬೇಕು. ಈಗ ಬೆಂಗಳೂರು-ನೆಲಮಂಗಲ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇ ಇದೆ. ಇನ್ನು ಕೇವಲ 85 ಮೈಲಿ ಮಾತ್ರ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇ ಆಗಬೇಕು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಇದೆ. ಆದರೆ ಕೇವಲ 85 ಮೈಲಿ ರಸ್ತೆ ಇರುವುದನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಸಹಾ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಅವರು ಒಪ್ಪಿದರೆ ಈ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮಿತ್ರರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡರು ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಯ್ಯಶೆಟ್ಟರು ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಷತೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಬರುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮೊದಲನೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿ ದಿಟ್ಟತನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯಗತ ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಕೆಲವರು ಖಾಯಿಲೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಸಾಯುವುದೂ ಇಲ್ಲ, ಬದುಕುವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದ ಇದ್ದಾರೆ. ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಇದೆ. ಅವರು ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಂತಹವರು ಕೆಲವರು ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಂತಹವರನ್ನು ಕೂಡ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡು 19 ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು 55 ವರ್ಷ ಅವಧಿ ಮುಗಿದವರು ಅಥವಾ 25 ವರ್ಷ ಅವಧಿ ಮುಗಿದವರನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ನಿರ್ಧಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರನ್ನೂ ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸೂಪರ್‌ವೈಸರ್, ಗುಮಾಸ್ತರು, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜನೀಯರ್, ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನಿವೃತ್ತಿ ಮಾಡುವ ದೊಡ್ಡ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇತರೇ ಖಾತೆಗಳಲ್ಲೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದ ನಿಲುವು ಆಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ರೋಡ್ ಗ್ಯಾಂಗ್‌ಮೆನ್‌ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ನನ್ನ ಅನುಭವ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದ ತಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಮಾತು ಸಹ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾವು ಯಾವ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ರೋಡ್ ಗ್ಯಾಂಗ್‌ಮನ್‌ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಯೋ ಆ ಉದ್ದೇಶ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನನ್ನ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿರದೆ ನಿಮ್ಮ ಮನವರಿಕೆಯೂ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ ರೋಡ್ ಗ್ಯಾಂಗ್‌ನಿಂದ ತೃಪ್ತಿಕರವಾದಷ್ಟುಗೆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ತಾವೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ನೋಡಿರಬಹುದು. ಒಂದು ಕೆಂಪು ಬಾವುಟವನ್ನು ಎರಡು ಕಡೆಯೂ ಹಾಕಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಬೇಕು. ಆ ಗ್ಯಾಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಬೋರ್ಡ್ ಹಾಕಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಒಂದೊಂದು ಗ್ಯಾಂಗ್‌ನವರೂ ಇಷ್ಟಿಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಬುಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜನಿಯರ್, ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟೀವ್ ಇಂಜನೀಯರ್, ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡಿಂಗ್ ಇಂಜನಿಯರ್ ಹೋಗಿ ಚೆಕ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ನಾನು ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಚೆಕ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಅದರೊಳಗೆ ಅರ್ಧ ಜನ ಇಂಜನೀಯರ್ಸ್, ಸೂಪರ್‌ವೈಸರ್ಸ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೌದೆ ಒಡೆಯುವ, ನೀರು ಹೊರುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ನೀವು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಮಾತು, ದಿಟ. ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ವರ್ಷ ನೋಡೋಣ. ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ. ಹಾಗೆ ಆಗದೇ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾಂಗ್‌ಮೆನ್ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲ ಎಂದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೆಗೆದುಹಾಕುವ ಭಾವನೆಯೂ ಇದೆ. ಈ ಗ್ಯಾಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮತವಾದ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ತೆಗೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವರು ತೆಗೆಯುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗ್ಯಾಂಗ್‌ಗಳ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ರಸ್ತೆಗಳ ರಿಪೇರಿಗಾಗಿ ಸ್ಟೇಟ್ ಹೈವೇ ಇದ್ದರೆ ಒಂದು ಮೈಲಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ, ಮೇಜರ್ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ರೋಡಿಗೆ 750 ರೂಪಾಯಿ, ಇತರ ಜಿಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ 500 ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಗ್ಯಾಂಗ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಹಣವೇ ಒಂದು ಮೈಲಿಗೆ 300 ರಿಂದ 350 ರೂಪಾಯಿವರೆಗೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಮೈಲಿಗೆ 500 ರೂಪಾಯಿ ಇರತಕ್ಕ ಕಡೆ 300–350 ರೂಪಾಯಿ ಗ್ಯಾಂಗ್‌ಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಶ್ರೀರಂಗಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 6 0 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣಕ್ಕೆ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ)

ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಅವರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಹೋಗುವಂಥ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಣ್ಣೆರಚುವ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕೆಲಸವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಸ್ವಲ್ಪ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಲಿ, ಕ್ವಾಲಿಟಿ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿರಲಿ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಟಾರ್ ಹಾಕುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇಲಾಖೆ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರು ಗಳಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಧರ್ಭಗಳೂ ಇವೆ. ಕ್ವಾಲಿಟಿ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಉಳಿತಾಯವಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಸಾಕಷ್ಟು ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಇರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸವನ್ನೂ, ಟಾರ್ ಹಾಕತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಮ್ಮ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳೇ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸೂಕ್ತ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಟಾರ್ ಹಾಕುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಇಲಾಖೆ ಮುಖಾಂತರವೇ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದು ಮೈಲಿಗೆ ಸುಮಾರು 15–16 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚಾದರೆ ಅದನ್ನೇ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ ಮುಖಾಂತರವಾಗಿ ಮಾಡಿಸಿದರೆ 19–20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿವರೆಗೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಮೈಲಿಗೆ ನಾಲ್ಕೈದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿರುವುದರಿಂದ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಕಳಿಸಿ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ.

ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಡದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ರಸ್ತೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದು ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಒಂದು ಟೆಂಡರ್ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಬಂದಿರುವ ಕಡೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟೆಡ್ ರೇಟ್‌ಗಿಂತ ಸುಮಾರು 25 ರಿಂದ 35 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ವರೆಗೂ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುವ ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ರೀತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮೊತ್ತದ ಟೆಂಡರುದಾರರಿಗೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಬಾರದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಸ್ಟಿಮೇಟೆಡ್ ರೇಟಿಗಿಂತ ಸೇಕಡ ಹತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಯಾರಾದರೂ ಟೆಂಡರ್ ಹಾಕಿದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರದೆ ಅಂಥ ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು ಎನ್ನುವ ನಿಯಮ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಇಂಥ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯದೆ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಲಾಭ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಮೊದಲು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಸಣ್ಣ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯದೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ (ಚಿಕ್ಕನಾಯಕನಹಳ್ಳಿ).—ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿನ ಅಂದಾಜಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಧುಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 20 ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟನ್ನು ಸ್ಪ್ಲಿಟ್ ಮಾಡಿ ಅವರ ಅನುಕೂಲತೆಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರಬಹುದು. ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಆ ರೀತಿ ಆಗಿರುವುದು ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸತ್ಯಸಂಧರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಸಾಹಸದ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೂ ಅರಿವು ಇದೆ ಆದರೆ ಈ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೇನೋ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಿ. ಮೇಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಕೆಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಅದೇ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ

ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು, ಈ ಸಭೆ ದೇವರ ಸಭೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯೇ ನನ್ನ ಜೀವನದ ಉಸಿರು, ಅದಕ್ಕೆ ಕೊನೆಯ ಉಸಿರು ಇರುವವರೆಗೂ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಆ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಅನುಮಾನವಿದ್ದರೆ ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಹ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ (ಹುಣಸೂರು).—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವವರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರಾಗಿ ಇರುತ್ತಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಯಾದವರು ತಮ್ಮ ಕೈಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬಂದಿರುವುದಲ್ಲ. ಅದು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿರುವ ವಿಚಾರ. ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಕಪ್ಪನವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಶ್ರಮ ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ; ಅದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಅಡಚಣೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಈಗಿರತಕ್ಕ ಸಿ. ಸಿ. ಎ. ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಗೆಜೆಟೆಡ್ ನೌಕರರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಮುಂಚೆ ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ವರ್ಷೇ ವರ್ಷೇ ಅವರ ಆಸ್ತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೆಲವರ ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಆಸ್ತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಹಿಂದೆ ಏನು ಆಸ್ತಿ ಇತ್ತು, ಈಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಸ್ತಿ ಬೆಳೆದಿದೆ, ಸಾಧಾರಣ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇಂಜಿನಿಯರು, ಓವರ್ಸಿಯರ್ ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಸ್ತಿ, ಮನೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕಾದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಕಪ್ಪನವರು ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟುಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದೋ ಏನೋ ಎಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ ಜೊತೆಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಆಡಿಟ್ ಸೆಲ್ ಎಂಬುದನ್ನು ಅಟ್ಯಾಚ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಬರುವಹಾಗೆ ಮಾಡಿ ದಕ್ಷರಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೂಲಕ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅವರ ಶಿಫಾರ್ಸನ್ನು ಸರಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ.

10-30 A.M.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಲೀಡರ್ ಚುನಾವಣೆಯಾಗುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ತಂದು ಮೆಂಬರುಗಳ ಮುಂದೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಏನು ಕಾರಣದಿಂದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆಂಬುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಅಗ ಹಣವೇನು ವಿನಿಯೋಗಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ (ಧರ್ಮಸಾಗರ).—ಇದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಇದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಸಂತೋಷ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೋರ್ಟ್ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ಲಾನು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಹೊರಗೆ ಒಂದು ನೂಲು ಬರಬೇಕು, ಒಳಗೆ ಒಂದು ನೂಲು ಬರಬೇಕು ಎಂದು ನಮೂದುಮಾಡಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿರುವ ಎಗ್ಸಿಕ್ಯುಟಿವ್ ಎಂಜಿನಿಯರು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೋ ತಿರುಗಿಕೊಂಡು ಬಂದು ನಂತರ ಕೆಲಸದ ಜಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ ಅಲ್ಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಇದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಅದು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಹೀಗೇಕೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಬಯ್ಯುವುದು, ಆಮೇಲೆ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಎಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಕರೆದು ಹೋಗಲಿ, ಸುಮ್ಮನೆ ಹೊಡಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬಿಲ್ಲುಮಾಡಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು, ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಂತರ ಬಿಲ್ ಮಾಡಿದರು, ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಆಡಿಟ್ ಸೆಲ್‌ನವರು ಆಮೇಲೆ ಬಂದು ಕೋರ್ಟ್ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿದರು. ಆ ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಹೊರಗೆ ಒಂದು ನೂಲು ಮಾಡಿದ್ದರು, ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ಗೋಡೆ ಒಡೆದು ಪ್ಲಾಸ್ಟರ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿರುವರೇ ಎಂದು ನೋಡಿದರು. ಸರಿಯಾಗಿ ಒಳಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಬಸವರಾಜ ಅರಸ್ ಎನ್ನುವವರು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕರು, ಅವರು ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ವರದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ)

ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಅವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಆರೋಪ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಮೇಲೆ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಮುಚ್ಚಬಾರದು, ತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಅವರಮೇಲೆ ಕೂಡಲೆ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಯೋಜನ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಚಂಪಾಬಾಯಿ ಬೋಗಲೆ (ಕಾಗವಾಡ).—ಹಿಡಕಲ್ ಡ್ಯಾಂ ಕೆಳಗೆ ನೂರಾರು ಜನರು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ನೌಕರರಿಗೆ 15-20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರಮೋಷನ್ ದೊರೆತಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಈಗತಾನೆ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಅಕ್ಷರಶಃ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿದವರು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಮತ್ತು ಇರುವ ಲೋಪದೋಷವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ, ಹೇಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು ಒಂದು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಲಂಗುಳಿತನವಿದೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅನೇಕ ಮೂಗರ್ಜಿಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಮೂಗರ್ಜಿ ಬಂದರೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಅವಕಾಶ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅದರಲ್ಲಿ ನಿಜಾಂಶವಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಮಾಡಲು ವಿಜಿಲೆನ್ಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇರುವ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ, ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯ ನಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಸರಕಾರವೊಂದೇ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದರೆ ಸಾಲದು, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಅಂಗ, ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು, ಸರಕಾರದಮೇಲಿರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸದಸ್ಯರಮೇಲೂ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ಸಹಕಾರ ಬಂದರೆ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಣ ತಿಂದುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಆಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು, ಹಣವೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು ಎಂಬುದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ, ನಿಜಾಂಶ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯವಾಗಬಹುದು. ಅಕ್ರಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿರುವವರು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಅದು ಗೊತ್ತಾಗದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮನೆ ಕಟ್ಟಿದರೂ ಅವರ ಸಂಬಂಧೀಕರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅಥವ ಯಾರದೋ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ನಿಜಾಂಶ ತಿಳಿಯದೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಆಸೆ ಇದೆ. ಇದು ಫಲಕಾರಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸದಸ್ಯರು ಹೆಚ್ಚು ಸಹಕರಿಸಬೇಕು, ರಚನಾತ್ಮಕವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕು, ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ವೆಂಕಟಗಿರಿಯಪ್ಪ (ಕೋಲಾರ).—ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಇಂಜನಿಯರುಗಳು 20 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸವಿದ್ದರೆ ಪೀಸ್‌ವರ್ಕ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ, ಮೊದಲು 5 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜುಮಾಡಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ನಂತರ 4 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜುಮಾಡುವುದು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವವರಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅಕ್ರಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವರೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಪೀಸ್ ವರ್ಕ್ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ರೀತಿ ಇದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸಮಾಡಿದ್ದರೆ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಮನವರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಖಂಡಿತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಈಗ ರೀಜನಲ್ ಇಂಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ಇದೆ, ರಸ್ತೆ, ಸೇತುವೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ತಾರತಮ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡದಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಇಂಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ಇದೆ, ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ

ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತೇನೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದ ಇಂಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ತಮಗೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಟ್ಟಡಗಳು, ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಸೇತುವೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೇವೆ, ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ:—

ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಲ್	...	175.15	ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ
ಬೆಂಗಳೂರು ಸರ್ಕಲ್	...	337.98	ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ
ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ಸರ್ಕಲ್	...	267.21	ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ
ಬೆಳಗಾಂ ಸರ್ಕಲ್	...	203.68	ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ
ಧಾರವಾಡ ಸರ್ಕಲ್	...	263.71	ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ
ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಸರ್ಕಲ್	...	297.4	ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ
ಮಂಗಳೂರು ಸರ್ಕಲ್	...	183.36	ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ

ಫಾರ್ಮೇಷನ್ ಆಫ್ ರೋಡ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ಸ್ ಟು ಎಕ್ಸಿಸ್ಟಿಂಗ್ ರೋಡ್ಸ್ ಅನ್ನುವುದರಲ್ಲಿ–

ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಲ್	...	36.84	ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ
ಬೆಂಗಳೂರು ಸರ್ಕಲ್	...	2.60	ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ
ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಸರ್ಕಲ್	...	20.33	ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ
ಧಾರವಾಡ ಸರ್ಕಲ್	...	11.92	ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ

ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಹಿಂದಿನಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳು, ನಾದುರಸ್ತಾಗಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳ ರಿಪೇರಿ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ಸಹ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹೈದ್ರಾಬಾದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶಗಳು ನಮ್ಮ ಹಳೇ ಮೈಸೂರಿನ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು. ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಕೂಡ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು ಹೈದ್ರಾಬಾದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಸ್ತೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಿಂದ ಅದು ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅನಾದರಣೆ ಮಾಡಿ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಂಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ಆಗದಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಇದನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಮತ್ತು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಕಟ್ ಮೋಷನ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಬಹಳ ವಿನಯದಿಂದ ಸತ್ಯಾಂಶ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಯಾವ ವಿಷಯ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಸುಗ್ಗಿಹಳ್ಳಿ ಕೆರೆ ಹಿಂದೆ ನೀರು ಕೊಡುವ ವಿಷಯ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಶಿವಪ್ಪನವರೂ ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದವರು. ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಈ ಹೊತ್ತಿನವರೆಗೂ ಸಹ ನಾವು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಯಾವ ಸ್ನೇಹಭಾವನೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅದೇ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಚುನಾವಣೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರಚಾರ ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ನನ್ನ ಪ್ರಚಾರ ನಾನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ, ಅಷ್ಟೇ ವಿನಹ ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ಯಾವ ದೋಷಗಳನ್ನೂ ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವ ದೋಷಗಳನ್ನೂ ಕಂಡುಹಿಡಿದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಕಿವಿ ಹಿತ್ತಾಳೆಯ ಕಿವಿಯಲ್ಲ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನ ಬಂದು ಅನೇಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ, ನಿಜಾಂಶವೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೂ ನಾನು ದುಡುಕಿ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕೈ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಗೋ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಕಪ್ಪನವರು ಕೈ ಹಾಕಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಪ್ರಾಯಶಃ

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ)

ಯಾರೋ ಹೇಳಿರುವ ಮಾತಿನಮೇಲೆ ಆ ರೀತಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆಯೇ ಹೊರತು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ನಿಜಾಂಶ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಮೊನ್ನೆಯವರೆಗೂ ಅದರ ವಿಷಯ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಚನ್ನರಾಯ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಆ ವಿಚಾರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೀಗಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದರ ವಿಚಾರ ನನಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ನೀವು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಟೆಲಿಗ್ರಾಂ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ರಿಪೋರ್ಟ್ ಏನು ಬರುತ್ತದೆ—ನಿಜಾಂಶ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನ್ಯಾಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ವಿನಾ ನೀವು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅನ್ ಅಥರೈಸ್ಡ್ ಆಗಿ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ತೊಂದರೆ ಇತ್ತು ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗತಾನೇ ವಿಷಯ ತರಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕೆರೆ ಹಿಂದುಗಡೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಸಹ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು 4 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರಂತೆ, ದಿಟ, ಇವತ್ತಿಗೂ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೀರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಅಡಚಣೆ ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮನಗಂಡು ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟಿನವರು ಅವರಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರು ಕಂದಾಯ, ವಾಟರ್‌ರೇಟು ಎಲ್ಲಾ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿ ನೀರೇ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ನೀರು ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ತರಿಗೆಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೆ ಫೀಡರ್ ಚಾನಲ್ ತೋಡಲು ನೀವೇ ಮಂಜೂರಾತಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಈ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯಾವಾಗಲೂ ಆ ಕೆರೆಯ ಹಿಂದುಗಡೆ ಇರತಕ್ಕ ಜಮೀನು ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಇತರರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಯಾರಿಂದಲೂ ಕೂಡ ದೂರು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಏನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ರಾಜಕೀಯ ಉಂಟಾಗಿ, ಅತ್ತ ಕಡೆಯವರು, ಇತ್ತ ಕಡೆಯವರು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕ್ಲೇಶವುಂಟಾಗಿದೆ ಎಂದು ರಿಪೋರ್ಟಿನಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಕೂಡ ಈ ರೀತಿ ಅನ್‌ಅಥರೈಸ್ಡ್ ಕಲ್ಟಿವೇಷನ್‌ನಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗು ತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅರ್ಜಿ ಬಂದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಈಗ ಬಂದಿರುವುದು ವಿನಾ ಹಿಂದೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಬೇಕಾದಂತಹ ವಿಷಯ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ನಾನು ಆ ರೀತಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಶಿವಪ್ಪನವರು ವಿಷಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳದೇ ಸ್ವಲ್ಪ ದುಡುಕಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ದುಡುಕುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಕೆರೆಯ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುದಾರರಿಗೇ ಕೆರೆಯ ನೀರು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ ಅನ್ನು ವುದಿದ್ದಾಗ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ಬೇರೆಯವರು ನೀರನ್ನು ಕಳೆದ 8–10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬಳಸಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಏಕೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲಾ ! ಆ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಮೇಲಿನಿಂದ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಆತ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೈಗೊಳ್ಳದಿರುವುದು ತುಂಬಾ ಶೋಚನೀಯ. ಈ ದಿವಸ ನಾಗ್ಗೇಹಳ್ಳಿಯ ಒಬ್ಬ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೇನೆ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಸ್ವಾಮಿ, "ಇಲ್ಲೇನು ಸರ್ಕಾರ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕವರೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ" ಎಂದು ಗೋಳಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದರು.

ನಾನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾಳೇ ದಿನವೇ ಇಲ್ಲಿಂದ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರನ್ನು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಹೋಗೋಣ—ಅಲ್ಲಿ ಆ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಅಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೇ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಅನಧಿಕೃತವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುದಾರರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಆತ ರುಜುವಾತು ಮಾಡಲಿ. ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನೀರಿದ್ದರೆ ಮಹರಾಯರಾಗಿ ಕೊಡಲಿ ಯಾರು ಬೇಡವೆನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಳೆಯೇ ಇದು ವಿಚಾರಣೆ ಆಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ನನಗೆ ಬಂದಿರುವ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಜಮೀನಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ತೊಂದರೆಯೇನೂ ಇಲ್ಲ, ಅಷ್ಟು ನೀರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಯಿಂದ ವರದಿ ಬಂದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ನಾನು ನಾಳೆಯೇ ಇದರ ವಿಚಾರವಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಅದೂ ಆ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕೆಂದೂ ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಯ ವರದಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಭೀಮಣ್ಣ ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ರೀಜನಲ್ ಇಂಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ಆಗಿದೆ ಅಷ್ಟನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕೂಡ್ಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ (ರಾಯಚೂರು).—ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗತಾನೆ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು ರಾಯಚೂರು ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಮತ್ತು ಬಿದಾರ್ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ರೀಜನಲ್ ಇಂಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್ ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದವರು ತಯಾರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ನಾಲ್ಕನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಕರಡು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಯಾರಾದರೂ ಸದಸ್ಯರು ಅಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಛಾಪ್ಟರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಒಂದು ಪ್ರಯಾರ್ಟಿ ಪ್ರಕಾರ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತ ಅದನ್ನು ಒಂದು ತರಗತಿವಾರ್ ವಿಂಗಡಿಸಿರುವಂತೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಭಾಸವಾಗದೆ ಇರದು. ಇಲ್ಲಿ 18 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರು, ಬೀದಾರ್, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ರ್ಯಾಂಕ್ ರಾಯಚೂರು—17; ಗುಲ್ಬರ್ಗ ರ್ಯಾಂಕ್—18; ಬೀದಾರ್ ರ್ಯಾಂಕ್—19. ಹೀಗೆ ವಿಂಗಡಿಸಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಇಂಬ್ಯಾಲೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅಲ್ಲಿಯ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ನಾವು 4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—20 ವರ್ಷದ ಒಂದು ರಸ್ತೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇನ್ನು 11 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಮೊಬಲಗು ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಸುಮಾರು 19 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತೆ. ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರೇನಾದರೂ ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೇನು, ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೈಬಿಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸಿಗರಿಗೆ ಆಕರ್ಷಕವಾದಂಥ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳು ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಲೂರು—ಹಳೇಬೀಡು—ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳ—ಮೈಸೂರು ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಟೂರಿಸ್ಟ್ ಸೆಂಟರುಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಜನರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಕರ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ತನ್ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೊಂದತಕ್ಕ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರಡ್ಡಿ.—ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಗಳು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡದೆ ಹಾಗೆ ಉಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಮಹಮದಾಲಿಯವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ರಸ್ತೆಗಳ ವಿಷಯ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಟಿ. ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಓಡಿಸುತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಪ್ಪ.—ಈ ದಿವಸ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ರೆವಿನ್ಯೂ ಬಾಬಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ವರಮಾನವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಆಯಾಯ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಗ್ರಾವೆರ್ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅವು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದವುಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬಂದ ರಸ್ತೆಯ ಗ್ರಾವೆರ್ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಯಾರು ಯಾರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ? ಅಥವಾ ಈ ಎಲ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳ ವೆಚ್ಚವೂ, ಆ ಹಣದಲ್ಲೇ ಸೇರಿದೆಯೋ?

Sri D. B. KALMANKAR.—Sir, I have one question to ask. My question pertains to the famine relief works.........

Mr. SPEAKER.—I think that pertains to the Revenue Department. The hon'ble member may put his question to the hon'ble Minister for Revenue, when demands pertaining to Revenue Department are taken up.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ.—ಭದ್ರಾ ರೈಟ್‌ಬ್ಯಾಂಕ್ ಛಾನೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸದಾ ನೀರು ಹರಿಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಹರಿಹರ–ದಾವಣಗೆರೆಯ ಹತ್ತಿರ ಜನರು ರಸ್ತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಕೆಸರಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿನ ರಸ್ತೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿವೆ. ಜನರ ಗೋಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಾಗ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಪ್ರಯಾರ್ಟಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಆದರಲ್ಲಿ ಈ ರಸ್ತೆಗಳಿಗೆ ಮೊದಲನೇ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೀರಾ? ಅದರಂತೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅಂದಾಜು ಎಸ್ಟಿಮೇಟುಗಳು ತಯಾರಾಗಿವೆ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಅದನ್ನು ಮೊದಲು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡರು—ಪ್ಲಾನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವಿದೆಯೇ, 209 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಹಾಗೆ ಯಾವ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕೈಬಿಡುವುದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ 20 ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ 9 ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದುಹೋಗಿವೆ. ಆ ಪ್ಲಾನ್ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಈಗ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೊಂದುವೇಳೆ ನಮಗೆ ಈ ವರ್ಷ ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿದ್ದರೆ, ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲಾ ಎಂದರೆ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ? ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ಒಂದು ಧೃಢವಾದ ನಿಲುವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ನಾವು ಮಾಡದೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

11-00 A.M.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಲೂರು, ಹಳೆಯಬೀಡು, ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳಕ್ಕೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಿ ಬಂದರೂ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು. ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹ ಈಗಾಗಲೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದಿಂದ ಚಿಕ್ಕೇರಿಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಟಾರ್ ರಸ್ತೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ರಸ್ತೆ ಉಳಿದಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನೂ ಸಹ ಮಾಡೋಣ. ಬೇಲೂರಿಗೆ ಚನ್ನನಾಯಕನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹೋಗತಕ್ಕ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಶ್ರವಣಬೆಳಗೊಳದಿಂದ ಮೈಸೂರಿಗೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆ, ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ನಾನು ಆ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಯಾಣಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ನಾದುರಸ್ತು ಆಗಿದೆ. ಅದನ್ನೂ ದುರಸ್ತು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಬೇಲೂರಿಗೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಯನ್ನೂ ಸಹ ದುರಸ್ತು ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಕಡೆಯಿಂದ ಅನುಕೂಲವಿದ್ದರೆ ನಾನು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ನೀವೂ ಮಾಡಿಸಿ. ಹಾಸನದಿಂದ ಹಳೇಬೀಡಿಗೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆ, ಹಳೇಬೀಡಿನಿಂದ ಮುಂದೆ ಅರಸೀಕೆರೆಗೆ ಹೋಗುವ ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ಯಾತ್ರಿಕರು ತಿರುಗಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರು ಕೆಲವು ಕಡೆ ರಸ್ತೆಗಳು, ಸೇತುವೆಗಳು ಆಗಿಲ್ಲ, ಭದ್ರಾ ಚಾನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ದುರಸ್ತು ಮಾಡುವುದು, ಸರಿಪಡಿಸುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶ. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರು ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿದರೆ, ಅದನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ನಿಮ್ಮ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೂ ಕೆಲವನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಯಾವುಯಾವುದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ (ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಂದರು ಶಾಖೆಗಳ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬಂದರುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತ್ರ ಕೆಲವು ಸಲಹಾರೂಪವಾದ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರನ್ನು ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಬಂದರುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಒಂದು ತೀವ್ರತರವಾದಂಥ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾಬದ್ಧವಾದಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ನಾಡಕರ್ಣಿಯವರು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಂದರುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ನಿಗಾ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನ, ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾದಮೇಲೆ, ನಮ್ಮ ಸುಯೋಗದಿಂದ 19 ಬಂದರುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ದೊರಕಿದೆ. ನಿಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ ಕೀರ್ತಿಶೇಷ ರಾದ ಸರ್ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸಂಪದಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಭಟ್ಕಳ್ ಬಂದರು ಆಗಬೇಕೆಂದಾಗ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನವರ ದರಬಾರ್ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಕೊಡದೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬಂದರುಗಳು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸುಯೋಗದಿಂದ 19 ಬಂದರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳ ಪೈಕಿ ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರು ಮೇಜರ್ ಬಂದರು. ಅದನ್ನು ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ದೊರಕಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು 3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ. 1971ನೇ ಇಸವಿಯೊಳಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಂತೆ ಅದನ್ನು ಮುಗಿಸುವ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಂತೋಷಪಡಬೇಕಾಗು ತ್ತದೆ. ಯಾವುದಾದರೂ ಸಣ್ಣ ಬಂದರುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಒಂದು ಮೈನರ್ ಬಂದರಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಕೇಳಿದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು, ಸರಕು ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಬಂದರುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅದು ಕಾರವಾರ ಬಂದರು ಅದನ್ನು ನಾವು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದೊಂದು ಸಂಸ್ಥಾನದಿಂದ ಮೈನರ್ ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಾರೆಂಬ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ 4ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರವಾರ ಬಂದರನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಕೇಳಿ ಅವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸಂಸ್ಥಾನ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಹಾಕಿರತಕ್ಕ ಯೋಜನೆಗಳ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರವಾರ ಬಂದರು ಸೆಂಟ್ರಲಿ ಸ್ಪಾನ್ಸರ್ಡ್ ಸ್ಕೀಂ ಆಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಾಯ ಸಹಕಾರಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಒಂದು ಷರತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಸರಕು ಸಾಗಾಣಿಕೆಗಾಗಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ

† Indicates that the remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

(ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿ. ಲಿಂಗಾರೆಡ್ಡಿ)

ಎರಡೂವರೆ ಸಾವಿರ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಸರಕುಗಳನ್ನು ತುಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದ್ದುದನ್ನು ಕ್ವಿಕ್ ಲೋಡಿಂಗ್ ಮೆಷಿನ್ನುಗಳನ್ನು ತಂದು 5 ಸಾವಿರ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ತುಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ 10 ಲಕ್ಷ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಐರನ್ ಓರ್ ತುಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ 10 ಲಕ್ಷ ಟನ್ನಿನಷ್ಟು ಐರನ್ ಓರನ್ನು ತುಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಎನ್. ಎಂ. ಡಿ. ಸಿ. ಅವರು ಮತ್ತು ಎಂ. ಎನ್. ಟಿ. ಸಿ. ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, 3-4 ಸಾವಿರ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ತುಂಬುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. 10 ಲಕ್ಷ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಐರನ್ ಓರನ್ನು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ತುಂಬಿ ಈ ಕಾರವಾರ್ ಬಂದರಿನ ಮೂಲಕ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಕಾರವಾರ ರೈಲು ಇಲ್ಲಿ ಆಗಲೇಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೈಲು ಬಂದಮೇಲೆ ಹಾಸ್ಪೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದುರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಾಗಿಸಿ ಕಾರವಾರ ಬಂದರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಯೆಂದು ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಉಳಿದಿರತಕ್ಕ ನಾರ್ತ್ ಕೆನರಾದ ಹೊನ್ನಾವರ ಮತ್ತು ತಾದ್ರಿ ಬಂದರುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ನೌಕಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಭಟ್ಕಳ್ ಬಂದರಿನ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ 22 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಗೋ ಷೆಡ್, ಒಂದು ಪಾಸೆಂಜರ್ ಷೆಡ್ ಮತ್ತು ಒಂದು ವಾರ್ಫ್ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಮೀನಿನ ಸಂಬಂಧದ ವಿಷಯವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸರಕು ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಬಂದರುಗಳ ವಿಷಯವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮೀನಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬಂದರುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮೀನಿನ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬೇಡಿಕೆ ಬಂದ ದಿವಸ ಅವತ್ತು ಹೇಳೋಣವೆಂದು ಇದ್ದೇನೆ. ಹೊನ್ನಾವರ ಬಂದರಿನ ವಿಷಯ ಬೇರೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ 50 ಸಾವಿರ ಟನ್ನುಗಳಷ್ಟು ಐರನ್ ಓರನ್ನು ಸಾಗಿಸಬಹುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ 24 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ 4 ಆರ್‌ಸಿಸಿ ಜೆಟ್ಟಿ, 2 ಲಕ್ಷ ಟಗ್ಸ್, ಸ್ಟಾಫ್ ಕ್ವಾಟರ್ಸ್, ಟ್ರಾನ್ಸಿಟ್ ಷೆಡ್ಸ್ ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಬೆಳಿಕೆರೆಯಲ್ಲಿ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ನೌಕಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. 4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಅಂದರೆ, ಬೆಕನ್ ಲೈಟ್ಸ್, ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಲ್ ಆಫೀಸ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್, ಲತರೇಜ್, ವಾರ್ಫ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಗೋ ಸ್ಟಾರ್ಟಿಂಗ್ ಏರಿಯಾ—ಇವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ತಾದ್ರಿ ವಿಷಯ. ಮಾನ್ಯ ನಾಡಕರ್ಣಿಯವರಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾದಂತಹ ಸ್ಥಳ. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಲತರೇಜ್ ವಾರ್ಫ್, ಲೈಟ್ ಹೌಸ್, ಲ್ಯಾಗ್ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್ ಮೊದಲಾದುವುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದೆ. 19 ಬಂದರುಗಳ ಪೈಕಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕಷ್ಟ. 7 ಬಂದರುಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ಬಂದರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ನಾನ್ ಅಫೀಶಿಯಲ್ಸ್, ಖಾಸಗೀ ಮುಖಂಡರ ಸಹಕಾರ ಬೇಕು. ಈಗ ಪೋರ್ಟ್ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಮಂಗಳೂರು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ, ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಒಂದು ಮಸೂದೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿ, ಸರ್ಕಾರಿ ಇಲಾಖೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಆದ ಕೂಡಲೆ ಅದನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕೆಂಬ ಏರ್ಪಾಡು ಇದೆ. ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಇದ್ದಿನಬ್ಬನವರು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದರು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 6 ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಪಂಚಾಯಿತಿನಲ್ಲಾಗಲಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಾಗಲಿ ಓಟು ಕೊಡುವ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೋ, ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೋ, ಯಾವುದಕ್ಕೆಂದು ನೋಡಿ, ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಐತಾಳರು ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಪಣಂಬೂರು ಬಂದರಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ, ಅಲ್ಲಿನ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗಿಸಿದ ಕಡೆ ಹೋದವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಪರಿಹಾರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂಬ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರಿಗೆ ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿಗೆ, ಅವರು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕದಿರುವುದರಿಂದ, ಕಾಲ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದುದರಿಂದ ಹಾಗೆ ಆಗಿರಬಹುದು. ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಆದ ಕೂಡಲೇ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಎರಡೂ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್ (ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ, ಈ ಎರಡು ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ನೀರಾವರಿಯ ಮಹತ್ವ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ನೀರಾವರಿಯ ಸೌಕರ್ಯ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗದೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾವಲಂಬಿಗಳಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮನಗಂಡಿದೆ. ಇವತ್ತು ನೀರಾವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕು, ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾ, ಕಾವೇರಿ ನದಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗಬೇಕಾದರೆ, ಎರಡು ನದಿಗಳ ನೀರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಂಜೇಗೌಡರು ಒಂದು ಮೋಷನನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೂವತ್ತು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಈ ವರ್ಷ ಅದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು, 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೃಷ್ಣ ಬೇಸಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ, 10 ಕೋಟಿ ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ; ಎಂದು. ಅದನ್ನು ನಾನು ತತ್ವಶಃ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಟ್ಟು, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂತದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಮನಸ್ಸು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ. ಅವರೇ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ಈಗ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ವಿಧಾನವಿದೆ. ಒಂದು ವಿಧಾನ, ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲೂ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮೊಟಕು ಮಾಡಿ, ಹಣವನ್ನು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿ, ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಬಹುದು ಎಂಬ ವಿಚಾರ. ಇದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ, ಅವರು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಅದನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಸಲುವಾಗಿ ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು. ಎರಡನೆಯ ವಿಧಾನ—ನಮ್ಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ದುಡ್ಡನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹಾಕತಕ್ಕದ್ದು. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡು ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಅದಕ್ಕೆ ಕನ್‌ವೀನರ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಅವರು ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಸೇರಿರಬಹುದು. ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ, ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಾಗ ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇವತ್ತು 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನಂಜೇಗೌಡರಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಷ್ಟೆ. ಈ ಒಂದು ಮೋಷನಿನ ಹಿಂದಿರುವಂತಹ ಸ್ಪಿರಿಟ್ ಏನಿದೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ತತ್ವಶಃ ಒಪ್ಪಿ, ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಅವರ ಮೋಷನನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಅಲ್ಲಿಂದ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೃಷ್ಣಾ, ಗೋದಾವರಿ ದಂಡೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈಗಾಗಲೇ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಕೃಷ್ಣಾ ನದಿ, ಗೋದಾವರಿ ನದಿ ನೀರಿನ ಭಾಗ ನಮಗೆ ಸಿಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಆರ್ಬಿಟ್ರೇಶನಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಂತದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆರ್ಬಿಟ್ರೇಶನಿಗೆ ರೆಫರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಆರ್ಬಿಟ್ರೇಶನ್ ಇರಬೇಕೋ, ಎರಡು ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಇರಬೇಕೋ ಎನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ವಿಚಾರ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ, ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಇವು ಎರಡೂ ಒಂದೇ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಅವಶ್ಯವೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಮಗೆ ಯಾವುದೂ, ನಾವು ಕಳಿಸಿದಂತಹ ಪತ್ರಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರದ ನೀರಾವರಿ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಎರಡು ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಅಲ್ಲಿನ ಲಾ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತವಾದ, ಲಿಖಿತವಾಗಿ ಏನೂ ನಮಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಏನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಲಾ ಸೆಕ್ರಟರಿಯವರಿಗೆ, ಅಡ್ವೊಕೇಟ್ ಜನರಲ್‌ರವರಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಎರಡು ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಅವಶ್ಯ ಇದೆಯೋ, ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರೂ ಕೂಡ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಹಾಗೆ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅವರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಆದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದುವರೆಗೂ ನಮಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರ ನಿಲುವು ಏನು, ಏಕೆ ಹಾಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಯಾವುದೂ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಮಧ್ಯೆ, ಲಾ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು, ಅಡ್ವಕೇಟ್ ಜನರಲರವರು, ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏಕೆ ಎರಡು ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೇ. ಅಥವಾ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಟ್ರಿಬ್ಯೂನಲ್ ಮಾಡುವಂತಹ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂದೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುವ ವಿಚಾರ ಮೊನ್ನೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಏನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೊನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಫೈಲ್ ಆದರೆ, ಆರ್ಬಿಟ್ರೇಶನ್ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೊನೆಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಅಂದರೆ, ಮತ್ತೆ ಏನಾದರೂ ಫ್ರೆಶ್ ಪ್ರೊಪೋಸಲ್ಸ್ ಇಡುತ್ತಾರೋ ಏನೋ ಎಂದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ಎಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕರೆದು ಮಾತನಾಡಬಹುದೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ, ಆ ರೀತಿ ಏನಾದರೂ ಪ್ರೊಪೋಸಲ್ಸ್ ಬಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಂಥ ಪ್ರೊಪೋಸಲ್ಲನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನಾವು ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡುತ್ತೇವೆ.

ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತೆ ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಬಹಳ ರೀತಿಯಿಂದ ಆಗ್ರಹ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆತುರತೆಯನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅನೇಕ ದಿವಸಗಳಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅಲ್ಲಿ ಅರ್ತ್-ವರ್ಕ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೇಸನರಿ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟಲು ಟೆಂಡರು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಟೆಂಡರು ಬಗ್ಗೆ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂದ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಬಂದಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಸಬ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಈ ಕೃಷ್ಣಾ ಮೇಲ್ದಂಡೆಯ ಯೋಜನೆಗೆ 2 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಅಪ್ಪರ್ ಕೃಷ್ಣಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ಸುಮಾರು 140 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುವಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಸಜೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಮೊದಲನೇ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ 70—75 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಎಕರೆಗೆ ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಈಗ ನಾವು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಏಜೆನ್ಸಿ ಮುಖಾಂತರ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಸರ್ವಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಧನಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಪದೇ ಪದೇ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಐ. ಡಿ. ಎ. ಏಜೆನ್ಸಿ ಮುಖಾಂತರ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ತಕ್ಷಣ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಐ. ಡಿ. ಎ. ಏಜೆನ್ಸಿಯಿಂದ ಹಣ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಐ. ಡಿ. ಎ. ಏಜೆನ್ಸಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಎಕ್ಸ್‌ಪರ್ಟುಗಳು ಸಹ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕಮ್ಯಾಂಡ್ ಏರಿಯಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನಿದೆ ಅದರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ಆದರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ, ಎನ್ನತಕ್ಕ ವಿಚಾರವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಅವರು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರ ಮುಖಾಂತರ ಐ. ಡಿ. ಎ. ಏಜೆನ್ಸಿಯವರಿಂದ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಧನಸಹಾಯ ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಒಂದು ವೇಳೆ ಸುದೈವದಿಂದ ಐ. ಡಿ. ಎ. ಅವರು ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಈ ಕೆಲಸ ಬಹಳ ವೇಗವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಮಾವತಿ, ಕಪಿನಿ, ಈ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಹಾರಂಗಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಿಲಿಮಿನರಿ ವರ್ಕ್ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವನ್ನು ನಾನು ಅನೇಕಸಾರಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಣದ ಮುಗ್ಗಟ್ಟು ಕಾರಣ. ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆ ಕೆಲಸಗಳು ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ಕಪಿನಿ ಹಾರಂಗಿ ಹೇಮಾವತಿ ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಬಂದಿಲ್ಲ ಅದು ಬಾರದಿದ್ದರೂ ನಾವು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವರೀತಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರೂ ಸಹ ಸಹಕರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅಸಮಾಧಾನ ಇದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅವರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಎಲ್. ರಾವ್ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾದಂತಹ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಹೇಮಾವತಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದು ಸತ್ಯದ ಮಾತು ಇದೆ. ನಾನು ಅನೇಕಸಾರಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಸರಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಆ ರೀತಿ ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಕೈ ಕಟ್ಟಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಇದು ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾವು ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತೆ ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ರೈತರಿಂದ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ವಸೂಲುಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇರಿಗೇಷನ್ ಲೆವಿ, ಬೆಟರ್‌ಮೆಂಟ್ ಲೆವಿ ಆಕ್ಟನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ಒಂದು ಬಿಲ್ ಇಂಟ್ರೊಡ್ಯೂಸ್ ಆಗಿ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದರೆ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ರೈತರಿಂದ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಾವು ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಬಿಲ್ ಪಾಸಾದಮೇಲೆ ಆ ಅಧಿಕಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಒಂದು ಬಿಲ್ಲನ್ನು ತಂದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಪಾಸು ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಇದೆ.

ಹೋದ ಸಲ ಜನರಲ್ ಡಿಸ್‌ಕಷನ್ ನಡೆದಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ರಿವರ್ ವ್ಯಾಲಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ರಚನೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಕಾವೇರಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್, ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣಾವ್ಯಾಲಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಂದು ಎರಡು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಎರಡು ವ್ಯಾಲಿಗಳ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಅಸೆಟ್ಸ್ ಬಿಲ್ಡಪ್ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೀಡಿಯಂ ಮತ್ತು ಮೇಜರ್ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಬಹುದು. ಮತ್ತು ಡಿಬೆಂಚರ್ ಸಾಲ, ಎಲ್. ಐ ಸಿ. ಸಾಲ ಇವುಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಈ ಯೋಜನೆಗಳ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಡೀಟೈಲಾಗಿ ವರ್ಕ್‌ಔಟ್ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಈ ಸಭೆಯಮುಂದೆ ತರಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಇತರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಹುದಾದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಹಳ ವೇಗವಾಗಿ ನಾವು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ ಹೋದ ವರ್ಷ ಸಹ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಸಿಟಿ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಎಲ್. ಐ. ಸಿ. ಮತ್ತು ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರು ಮತ್ತು ಇತರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಸಹ ಸುಮಾರು 20—25 ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ವೀಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಲೈಫ್ ಇನ್‌ಷ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್, ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಇವರುಗಳ ನೆರವು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚು ಇದೆ. ಆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ನೆರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

11-30 A.M.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಏನೆಂದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಮೇಲೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಈ ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಗ್ರಿಡ್ ಎಸ್ಟಾಬ್ಲಿಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಅವರು ಕೇಳಿದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಬೆಳಗಾಂ ಲೈನ್ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಬೆಳಗಾಂ ಮತ್ತು ಕೊಲ್ಹಾಪುರ ಲೈನನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಬರುವ ಏಪ್ರಿಲ್ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಮುಗಿದು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತೇವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ತಾತ್ಪೂರ್ತಿಕವಾಗಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಲೋಡ್ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ 1973-74 ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ನಮಗೇ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಅಭಾವ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. 1973-74 ರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಅಭಾವ ಬಂದಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಿಂದೆಮುಂದೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಳಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಡೀಟೈಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅವರ ಅನುಮತಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾಲ್ಕನೆಯ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅಷ್ಟೊಂದು ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಯಾವುದಾದರು ಒಂದು ಏಜೆನ್ಸಿ ಮೂಲಕ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಣ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇರಿಗೇಷನ್ ಸೆಟಪ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಯೋಜನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಳಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಭೀಮಣ್ಣನವರು ಮತ್ತು ಬಿದರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅವರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬಿದರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗೋದಾವರಿ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನೀರಾವರಿಯ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಜನತೆಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕೆರೆಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ದೊಡ್ಡ ಜಲಾಶಯವಾದ ಕಾರಂಜ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಂದಾಜು ತಯಾರುಮಾಡಿ ಡೀಟೈಲ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತಯಾರುಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ 9·90 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ 15-20 ಸಾವಿರ ಬಾವಿಗಳು ಇವೆ. ಮೊದಲು ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರೇ ಒಂದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಾವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನೀರು ಕೆಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಈ ಭಾಗಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದೆ ಕಬ್ಬನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ತೊಂದರೆಯಾದರೆ ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಸೆಕ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ

ಬರುತ್ತಿದೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರಂಜ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಸಲ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಯೋಜನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮಹತ್ವ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದನ್ನೇ ಪುನಃ ಪುನಃ ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದು ಇಲ್ಲ. ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಹುಮ್ನಾಬಾದ್).—ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಕೆ. ಬೊಮ್ಮೇಗೌಡ.—ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್ ಬಗ್ಗೆ ಮೈಸೂರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮದ್ರಾಸ್‌ಗೂ ಇರುವ ಒಪ್ಪಂದ 1974ಕ್ಕೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಗದ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ದವರು ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಕ್ಲಿಯರೆನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಣವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. 1974 ರೊಳಗೆ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಕೆ. ರಾಜಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ.—ಈಗ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸುವುದ ಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ಕಟ್‌ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಓದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಈ ಸಾಲಿಗೆ 213 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಹಣದಲ್ಲಿ 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀರಾವರಿಗೂ ಉಳಿದ 183 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇತರೇ ಬಾಬುಗಳಿಗೂ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ದೃಢ ನಿಲುವು ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಗುರೆಡ್ಡಿ.—ಅಪ್ಪರ್‌ಕೃಷ್ಣಾ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಕಡೆ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಆಲಮಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟುವ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭೂಸ್ವಾಧೀನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದಕಾರಣ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಅಂಜನಪ್ಪ.—ನಾಗಲಮಡಿಕೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ (ಕಿತ್ತೂರು).—ಈಗ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅವರು ಕೊಯ್ನಾ ಜಲಾಶಯದಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರನ್ನು ಬಿಡದಿರುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣಾನದಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಯಾವ ನದಿಗಳಿಂದಲೂ ಸಹ ಕೃಷ್ಣಾನದಿಗೆ ನೀರು ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಕೃಷ್ಣಾನದಿಯ ನೀರು ನೆರೆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಹೋಗದಂತೆ ಬಂದ್ ಮಾಡಿ ಕರ್ಣಾಟಕ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಆ ನೀರಿನ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಏನಾದರೂ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

Sri G. CHANDRAKANT (Bidar).—The hon. Minister was kind enough to state that in Bidar not a single project is taken and only Karanja is the project to be taken up. May I have an assurance that the Government will see that this Karanja Project is taken up in the fourth plan so that it may work as a sort of development for the backward district of Bidar ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ತಮ್ಮಯ್ಯ (ಕಡೂರು).—ಯಗಚಿ ನದಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಮಾರಿಕಣಿವೆ ಕೆಳಗಿರುವ 20 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸು ತ್ತೀರಾ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಸೌದಾಗರ್.—1965 ರಲ್ಲಿ ಅಥಣಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದಾಗ 1966 ರಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನಾವು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಮುಂಬೈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇ ವೆಂದು ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಈ ಸೇತುವೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪದಾರ್ಥಗಳು

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಸೌದಾಗರ್)

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಲುಕ್ಸಾನಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇಗ ಈ ಸೇತುವೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ (ಅರಕಲಗೂಡು).—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಡಿವಿಜನನ್ನು ವೈಂಡ್‌ಅಫ್ ಮಾಡದೆ ಆ ಡಿವಿಜನನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಡಿವಿಜನನ್ನು ಮುಚ್ಚುವ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಕಳವಳ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇದಿನಬ್ಬ.—ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಇವೆಯೇ ಹೊರತು ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಇಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ತಯಾರುಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಲಂಚದ ಹಾವಳಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಈ ಲಂಚದ ಹಾವಳಿಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕಾದರೆ ಚೀಫ್-ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಅವರುಗಳ ಅಸೆಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಲಯಬಿಲಿಟೀಸನ್ನು ಪಡೆಯಲು ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೇ ? ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಆರ್ಡರನ್ನು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ದೆಹಲಿಯಿಂದ ಬಂದಮೇಲೆ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು, ನಂತರ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿ ಆ ವರ್ಗವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಒಂದು ದೌಷ್ಟ್ಯ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರಿಗೆ ಇದ್ದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಾನಮರ್ಯಾದೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನು, ಅವರ ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ, ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ? ಮೂರನೇಯದು ; ಎದುರು ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಕಾಗದಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವೇ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎದುರು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಾರದು ಎನ್ನುವ ಸೂಚನೆಗಳೇನಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ? ಹಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉತ್ತರ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವಂತೆ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ್ದ ಆರ್ಡರನ್ನು ಚೀಫ್ ಮಿನಿಷ್ಟರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಅದನ್ನು ಕ್ಯಾನ್‌ಸಲ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ವಿಚಾರಗಳೂ ಇವೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾವು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಒಂದು ಆರ್ಡರನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮಾಡಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಹಾಗೆ ಇಟ್ಟು, ಇಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ದೆಹಲಿಯಿಂದ ವಾಪಸು ಬಂದಮೇಲೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರ ಮೂಲಕ ಒತ್ತಾಯ ತಂದು ಕ್ಯಾನ್‌ಸಲ್ ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಇದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ನಿಜವಲ್ಲವೇ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಲಕ್ಕಪ್ಪ.—ಹಾಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿಗೌಡ.—ನೀವೇ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ನೀವೇ ಅನುಭವಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಬಾಪೂಗೌಡ (ಷಹಾಪೂರ).—ಕೃಷ್ಣಾ ಗೋದಾವರಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ತರಹ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಯಾವಾಗ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ಈಗಾಗಲೇ ನಾರಾಯಣಪುರದ ಬಳಿ ಮೇಸನರಿ ಡ್ಯಾಂ ಕಟ್ಟಲು ಸುಮಾರು 14 ಟೆಂಡರುಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ನಿಧಾನ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂದೆ ರೇಟುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಆಗಬಹುದು ಮತ್ತು ಅಂದಾಜುಗಳೂ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬಹುದು. ಆದುದರಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು

ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುವುದು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ರೇಟುಗಳು ಕೊಡುವುದೂ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ (ಧಾರವಾಡ ಗ್ರಾಮಾಂತರ).--ಕಾರವಾರದ ಬಂದರಿನಿಂದ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಬಂದರ್‌ವರೆಗೆ ಇರುವ ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚಿಸಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಪುಟ್ಟರಂಗನಾಥ್.—ಯಗಚಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಹೇಮಾವತಿಯಿಂದ ನೀರು ಕೊಡುವ ಯೋಚನೆ ಏನಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ).—ಗದಗ್ ಜನರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಲಪ್ರಭಾ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ನವಲಗುಂದವರೆಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದನ್ನು ಗದಗ್‌ವರೆಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆಂಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪುನರ್ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಜನ ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸರಕಾರ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೇ ?

Smt. WINNIFRED F. FERNANDES (Coondapur).—In South Kanara District, due to heavy rains there were floods last year. As a result, there was much destruction to property as well as to life. Will the Government take protective measures to see that such floods do not occur in future and that rivetments will be put up all along the Coastal Belt ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ನಾಗಪ್ಪ.—ತುಂಗಭದ್ರಾ ಕ್ಯಾನಲ್ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಗದ್ವಾಲ್‌ವರೆಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟೆಂಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನೂ ಐದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳವರೆಗೆ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಈಗಾಗಲೇ 101 ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ 91ನೇ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಟರಿಗೆ ನೀರು ಬಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 6.78 ಸಾವಿರ, ಎಕರೆಗಳವರೆಗೆ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ಮುಂದಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ? ಎರಡನೆಯದು, ಪಂಪುಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಈಗ ಲ್ಯಾಂಡು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹಿಂದೆ ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಇಲಾಖೆ ಮೂಲಕ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಜನಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಬೇಗನೆ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಕೊಡುವಾಗ ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳು ಸಿಗುವುದು ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಸರಕಾರ ಇದ್ದ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಇಲಾಖೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಪಂಪು ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಂಚುವುದು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಒತ್ತಾಯ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದೆ ಇಲಾಖೆ ಮೂಲಕ ಇರುವ ಅಂಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಪದ್ಧತಿಯೇ ಸರಿಯಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಪುನಃ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಜಿ. ಹಾಲಪ್ಪ (ಚನ್ನಗಿರಿ).—ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಸಾಗರದ ಬಳಿ ಇರುವ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ದುರಸ್ತು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲುವುದು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಯಾವಾಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೀರಿ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು, ಎರಡನೆಯದು, ಬೇಲೂರು ಬಳಿ ಯಗಚಿ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಈ ವರ್ಷದ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಣ ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಾ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಂ. ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ (ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ).—ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಕಷ್ಟ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಷುಗರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಕಬ್ಬಿಗೇ ನೀರು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಪಿನಾಕಿನಿ ನದಿ ಹರಿಯುತ್ತದೆ ಈ ರಿವರು ಬೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ನೂರು ಅಥವಾ 120 ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೊಡಿಸಿಕೊಟ್ಟರೆ ಇಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 200 ಎಕರೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನೀರಾವರಿ ಆಗುವ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇರುತ್ತವೆ, ಇಂತಹ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ರಿವರುಬೆಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ? 4ನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲೇನಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರಶೆಟ್ಟಿ (ಕೌಪು).—ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಸರ್ಕಲ್‌ನನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ಸರಕಲ್‌ನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಬೇರೆ ಸರ್ಕಲ್‌ನಲ್ಲೇ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಮಂಗಳೂರು ಪೋರ್ಟ್ ಆಗುವಾಗ ಇಲ್ಲಿಂದ ಒರ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಬೇರೆ ಸರ್ಕಲ್ ಆರಂಭ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಈಗಿರುವ ಸರ್ಕಲ್‌ನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಬಸವರಾಜು.—(ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ).—ಈಗ 4–6 ವಾರಗಳ ಹಿಂದೆ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಷಯ ಬಂದಿದೆ. ಹಾರಂಗಿಯ ಒಂದು ಕಡೆ ಮುಳುಗಡೆ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಿಕ್‌ಅಪ್ ಕಟ್ಟಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತೀರ್ಥದ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನೂ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಇದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ನಮ್ಮ ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್ ಕೂಡ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆಯೇ? ಮತ್ತು ಹಾರಂಗಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಕಿರುಕುಳ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಅಂಜನಪ್ಪ.—(ಪಾವಗಡ) ಸ್ವಾಮಿ, ನಾಗಲಮಡಿಕೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗೆ 80 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಒಂದು ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಈ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಿನ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಿಂದೆ ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಚಿಕ್ಕೇಗೌಡ (ಗುಬ್ಬಿ)—ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಗುಬ್ಬಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 300, 400 ಬಾವಿಗಳು ತಯಾರಾಗಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕರೆಂಟ್ ಇಲ್ಲದೆ ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಲೈನ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಕರೆಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ತೊಂದರೆ ಇರುವಾಗ ಮುಂಚೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆಂಟ್ ಕೊಡಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎನ್. ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ (ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ) ಸ್ವಾಮಿ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ ಇಲ್ಲದೆ ಜನರು ಕುಡಿಯಲಿಕ್ಕೆ ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ನೀರು ತರುವ ಯೋಜನೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಅದನ್ನು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೂ ಒದಗಿಸುವ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎನ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಚಂದ್ರಪಲ್ಲಿ, ನಾಗಲಮಡಿಕೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇನ್ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಆಗಿದೆ. ಅವೆರಡನ್ನೂ ಇದೇ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಈಗ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹುಚ್ಚಮಾಸ್ತಿ ಗೌಡರು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಮಿನಿಸ್ಟರು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿದುದನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯುಟೀವ್ ಇಂಜನೀಯರ್ ಮತ್ತು ಅವರ ಮೇಲುಗಡೆ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರು ಸೇರಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರು ಯಾರು ಯಾರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ವರ್ಕ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕೇಳದೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ಚೀಫ್ ಇಂಜನಿಯರ್‌ರ ಅಸೆಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಲಯಬಿಲಿಟೀಸ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಒಂದೇ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಸೆಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಲಯಬಿಲಿಟೀಸನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಧಿಕಾರಿಯ ಅಸೆಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಲಯಬಿಲಿಟೀಸನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು, ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಸ್ಕ್ರೀನ್ ಮಾಡಿ ಯಾರು ಯಾರ ಅಸೆಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಲಯಬಿಲಿಟೀಸ್‌ಗಳು ಡಿಸ್‌ಪ್ರಪೋರ್ಷನ್ ಟು ದಿ ಇನ್‌ಕಂ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸೆಕ್ರಟೇರಿಯೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಕ್ರುಟಿನೈಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆರ್ಗನೈಸೇಷನ್ ಅಂಡ್ ಮೆಥೆಡ್ಸ್ ಅವರು ಇದನ್ನು ಸ್ಕ್ರುಟಿನೈಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಸ್ತಿ ಕೈಬಿಟ್ಟಿರಾ ?

ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್.—ಯಾರ ಯಾವ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೂ ಕೈಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಕೈಬಿಡುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ನೀವು ಕೈಬಿಡುವ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೋಳ ರಘುರಾಮ ಶೆಟ್ಟರು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಪವರ್ ಕೊಡಲು ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ನಮಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟವಿರುವಾಗ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ವರ್ಷ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ನಾವು ತೊಂದರೆಪಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎರಡನೆಯವರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ವರ್ಷ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಏನೂ ಕಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಅಪ್ಪರ್ ತುಂಗಭದ್ರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿ, ಡಿಟೇಲ್ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. 5–6 ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಂಜೂರಾತಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ನಾಗಲಮಡಿಕೆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಅದನ್ನು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಂಜೂರಾತಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರದವರಿಗೂ ಮೈಸೂರಿನವರಿಗೂ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಇದೆ. ಆ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟು ನೀರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೋ, ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯ ಇದೆಯೋ ಅದರ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಂಜೂರಾತಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದೆ. ಅದು ಬಂದಮೇಲೆ ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ 1974ರ ಒಳಗೆ ಕಾವೇರಿ ನೀರಿನ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟರೊಳಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಕಾವೇರಿ ನೀರಿನ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಅಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಮುಗಿಯುತ್ತಾ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮುಗಿಸಬೇಕು. ಇಂತಹ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇತರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಗೋದಾವರಿ ಬೇಸಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾರಂಜಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನು 4ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು 4ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆ ಫೈನಲೈಸ್ ಆಗುವ ತನಕ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳಿಧರು. ನ್ಯಾಷನಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಮೀಟಿಂಗ್ ಈ ತಿಂಗಳು 22–23ನೇ ತಾರೀಖು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಆದಲ್ಲಿ 4ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಫೈನಲೈಸ್ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವ ಯಾವ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಹೊಸದಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಒದಗಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು 213 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿಸುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಇರ್ರಿಗೇಷನ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕಮಿಟೆಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ದುಡ್ಡು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಹಾಗೆ ಬಿಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಸ್ಕೀಂನಲ್ಲಿ ಏನು ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಬೇಕು. ಆದರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕೈಬಿಡಬಹುದು. ಸ್ಕೀಂನಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವಾಗ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೂ ಇದೆ ಮತ್ತು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಸಹ ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

(ಶ್ರೀ ವೀರೇಂದ್ರ ಪಾಟೀಲ್)

ಇನ್ನು ಆಲಮಟ್ಟಿ ನಾರಾಯಣಪುರದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಆಲಮಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೈಬಿಡುತ್ತಾರೆಂದು ಎನ್ನುವುದೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಯೋಜನೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಆಲಮಟ್ಟಿ ಡ್ಯಾಮ್ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಲಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಿಸರ್ವಾಯರ್ ಬರುವುದು, ನಾರಾಯಣಪುರಕ್ಕೆ ಡೈವರ್ಷನ್ ಬರುವುದರಿಂದ ನಾರಾಯಣಪುರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟನ್ನೂ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಇನ್ನು ಶ್ರೀ ಸಾಣಿಕೊಪ್ಪ ಅವರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಕೃಷ್ಣಾನದಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ನೀರು ಇಲ್ಲದೇ ಜಗಳವಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ನೀರನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಅರ್ಥರ್ಥರೈಸ್ಡ್ ಭಂಡಾರಗಳು ಮೇಲುಗಡೆ ನೀರು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನೀರು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನೀರು ಬಾರ್ಡರ್‌ಗೆ ಬರುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನು ಬಿಡಿರಿ ಎಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಅವರು ಒಂದೆರಡು ಸಲ ನೀರು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ನೀರು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮ ಬಾರ್ಡರ್‌ಗೆ ಬರುವುದರೊಳಗಾಗಿ ನೀರು ನಿಂತು ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಕೊಯನಾದಿಂದ ತಮ್ಮ ಬಾರ್ಡರ್‌ವರೆಗೂ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಬಂಡಾರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೆ ಬಂದ ನೀರನ್ನೆಲ್ಲ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಾರ್ಡರಿಗೆ ನೀರು ಬರುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರದೊಡನೆ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಷ್ಟವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬೇಕಾದರೆ ನಾವೂ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಂಡಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಬಂಡಾರಗಳನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಅಂದಾಜುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಕೆಲವು ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

12 NOON

ಯಗಚಿ ಡೈವರ್ಷನ್ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಆರೇಳು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಂಜೂರಾತಿಯ ಸಲುವಾಗಿ ಕಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರವಿದೆ. ಯಗಚಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟಿನಿಂದ 34—35 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನಿಗೆ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಸಾಗರದ ಕೆರೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಡೈವರ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 20-25 ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಣಿವಿಲಾಸ ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದಾಗ ವೇದಾವತಿ ನದಿಯ ನೀರನ್ನು ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗಾಗಲೀ, ಅಲ್ಲಿ ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ನೀರಾವರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಲೀ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಮೊದಲೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಆರ್ಡರ್ ಆಗಿದೆ. ಯಗಚಿ ನೀರು ಅದಕ್ಕೆ ಡೈವರ್ಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಯಾರು ನೀರಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂಥ ಜನಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ನೀರಾವರಿ ಅನುಕೂಲತೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ಆದಬಳಿಕ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ದರೂರು ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕವಾದುದು. ಅನೇಕ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಕಟ್ ಆಫ್ ಆಗುತ್ತವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಪ್ಲಾನ್ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ 60—70 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟು ದುಡ್ಡನ್ನು ನಾವು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ರೋಡ್ ಫಂಡಿನಿಂದ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಬಹುಶಃ ನಾಲ್ಕನೆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ರೋಡ್ ಫಂಡಿನಿಂದ ಏನಾದರೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಎಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಶಸ್ತ್ಯ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಇದಿನಬ್ಬ ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮನಗಂಡೇ ನೀರಾವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ನದಿಗಳಿವೆ, ಪೆರಿನಿಯಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್ವೀಸ್

ಮಾಡಿಸುವಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದಿದೆ. ಕೋಲಾರ, ತುಮಕೂರು ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಭೂಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥ ನೀರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ರೀ-ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಿಂದ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಲಿಫ್ಟ್ ಇರಿಗೇಷನ್‌ಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕೆಲಸ ಪಟ್ಟಿ ವಿಚಾರ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೋದ ಸಲ ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಲಾರದೆ ಇದ್ದರೂ ಈ ವರ್ಷ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೊಸ ದಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮೈನರ್ ಇರಿಗೇಷನ್ ಸ್ಪಿಲ್ ಓವರ್ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದೆ, ಸುಮಾರು 16 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಇದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರೆ, ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದ ಸ್ಪಿಲ್ ಓವರ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊಸ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಸಜೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಇರುವ ದುಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಉಳಿದಿರುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಏನು ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ ಅದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಸರ್ಕಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪೇ ಕಮೀಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು, ಡಿ. ಎ. ಕೊಡುವುದು ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡಿರುವ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಕೆಲವು ಸರ್ಕಲ್‌ಗಳು ಬೇಡ, ಡಿವಿಜನ್ ಗಳು ಬೇಡ ಎಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಚ್ಚಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪೇ ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಕೆಲವು ಸರ್ಕಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕಡಮೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವರ್ಕ್ ಲೋಡ್ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಸಲಹೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಮಲಪ್ರಭ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದರ ಯೋಜನೆ ಬಹಳ ಹಿಂದಿನದು. ಸುಮಾರು 2 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗೆ ನೀರಾವರಿಯಾಗಬಹುದು. ಆರೇಳು ಲಕ್ಷ ಎಕರೆವರೆಗೂ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ರಿವೈಸ್ಡ್ ಸ್ಕೀಂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ತಿ ತಯಾರಾಗಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೋದಾಗ ಚೀಫ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ರಿವೈಸ್ಡ್ ಸ್ಕೋಪ್ ಏನಿದೆ, ನೀರು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾ ಣದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕಳಿಸಿ, ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇ ವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಫ್ಲಡ್ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ವಿಷಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಫರ್ನಾಂಡಿಸ್ ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ವಿಷಯ ಈಗಲೇ ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಇದಕ್ಕೆ ನಮಗೆ ಏನೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳು ವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಅಕ್ನಾಲೆಡ್ಜ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರ್ಕ್ಯುಲರ್ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಆ ರೀತಿಯಿಂದ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಅವರ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲನೇಷನ್ ಕಾಲ್‌ಫಾರ್ ಮಾಡು ತ್ತೇನೆ.

ಹಾರಂಗಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಏನು ದುಡ್ಡು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದರ ಮೇಲೆ ಅದು ಅವಲಂಬಿ ಸುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಕೂಡ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿ ದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಹಣವನ್ನು ನಾವು ಅದಕ್ಕೆ ಡೈವರ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಕಾದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾರಂಗಿ ಕೈಬಿಡ ಬಾರದು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

MR. SPEAKER.—I would like to know from the Hon. Leader of Opposition, in the light of the assurance given by the Hon. Chief Minister, what he proposes to do in regard to the motion of hon. Member Sri H. N. Nanje Gowda.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ನಿರ್ಣಯದ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಇದ್ದ ರಿಸೋರ್ಸಸ್‌ನಲ್ಲಿ 30 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಒದಗಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದುದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ನಂಜೇಗೌಡರು ಕೂಡ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಭರವಸೆ ಮೇಲೆ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ವಾಪಸ್ಸು. ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಭಾರಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ದುಡ್ಡನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಇಂತಿಷ್ಟೇ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೂ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಇದನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಭೆಯ ಅನುಮತಿ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ.

[*The motion was by leave withdrawn.*

MR. SPEAKER.—Now, I shall put the demands to the vote of the House. The question is:

"That the respective sums, not exceeding the amounts mentioned, be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending with 31st day of March, 1970 in respect of Demand No. 6, 29, 30, 30A, 30B, 31, 31A, 32, 43, 45, 46, 47, 48 and 50.

The motion was adopted.

As directed by the chair the motion for Demand for grants adopted by the House are reproduced below:

DEMAND NO. 6.—OTHER TAXES—ADMINISTRATION

13. Other Taxes and Duties.

"That a sum not exceeding Rs. 14,89,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1970, in respect of 'Other Taxes and Duties'."

DEMAND NO. 29.—IRRIGATION (COMMERCIAL.)

43. Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Commercial)

"That a sum not exceeding Rs. 8,94,87,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1970, in respect of 'I. N. E. and D. Works (Commercial)'."

DEMAND NO. 30.—IRRIGATION—NON-COMMERCIAL,

44. Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Non-Commercial.)

"That a sum not exceeding Rs. 3,33,31,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1970, in respect of 'I. N. E. and D. Works (Non-Commercial)'."

DEMAND NO. 30-A.—ELECTRICITY SCHEMES.

45. Electricity Schemes.

"That a sum not exceeding Rs. 6,15,26,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day March 1970, in respect of 'Electricity Schemes'."

DEMAND NO. 30 B.—IRRIGATION

48. Capital Outlay on Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works.

"That a sum not exceeding Rs. 88,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1970, in respect of 'Capital Outlay on I. N. E. and D. Works'."

DEMAND NO. 31.—PUBLIC WORKS.

50. Public Works.

"That a sum not exceeding Rs. 29,90,13,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1970, in respect of 'Public Works'."

DEMAND NO. 31 A.—CAPITAL OUTLAY ON PUBLIC WORKS.

52. Capital Outlay on Public Works.

"That a sum not exceeding Rs. 65,80,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1970, in respect of 'Capital Outlay on Public Works'."

DEMAND No. 32.—PORTS AND PILOTAGE

53. Ports and Pilotage.

"That a sum not exceeding Rs. 10,46,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1970, in respect of 'Ports and Pilotage'."

DEMAND No. 43.—CAPITAL OUTLAY ON IMPROVEMENT OF PUBLIC HEALTH

94. Capital Outlay on Improvement of Public Health.

"That a sum not exceeding Rs. 1,26,37,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1970, in respect of 'Capital Ontlay on Improvement of Public Health'."

DEMAND No. 45.—CAPITAL OUTLAY ON IRRIGATION

99. Capital Outlay on Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Commercial).

"That a sum not exceeding Rs. 17,14,08,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1970, in respect of 'Capital Outlay on Irrigation, Navigation, Embankment and Drainage Works (Commercial)'."

DEMAND No. 46.—CAPITAL OUTLAY ON IRRIGATION—NON-COMMERCIAL

100. Capital Outlay on I.N.E. and D. Works (Non-Commercial).

"That a sum not exceeding Rs. 2,17,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1970, in respect of 'Capital Outlay on I.N.E. and D. Works (Non. Commercial).'"

DEMAND No. 47.—CAPITAL ACCOUNTS OF ELECTRICITY SCHEMES OUTSIDE THE REVENUE ACCOUNT.

101. Capital Outlay on Electricity Schemes.

"That a sum not exceeding Rs. 18,29,63,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1970 in respect of 'Capital Outlay on Electricity Schemes'."

DEMAND NO. 48.—CAPITAL OUTLAY ON PUBLIC WORKS

103. Capital Outlay on Public Works.

"That a sum not exceeding Rs. 8,62,47,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1970 in respect of 'Capital Outlay on Public Works'."

DEMAND NO. 50.—DEVELOPMENT OF MINOR PORTS

110. Capital Outlay on Ports.

"That a sum not exceeding Rs. 62,00,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1970, in respect of 'Capital Outlay on Ports'."

MR. SPEAKER.—There is another point, *i.e.*, the Hon. Chief Minister is in a hurry to proceed to Delhi. I shall be holding over all the questions which are to be answered by the Hon. Chief Minister. Now, the House will rise and meet again at two of the clock.

The House adjourned at Fifteen minutes past Twelve of the Clock and re-assembled at Two of the Clock.

[MR. SPEAKER in the Chair]

Obiturary Reference re: the Demise of Sri Sydney A. Thomas Ex. Member, R. A.

MR. SPEAKER.—Before calling questions, I intend to make an obituary announcement.

I regret to inform the House that Mr. Sydney Thomas, a nominated member of the First Assembly, died recently. I convey the sympathy of the House to the bereaved family. In token of sympathy, I request the hon Members to stand in silence for a minute.

(*The House Stood in Silence for a Minute.*)